

**JAARVERSLAG VAN DE
ERKENNINGSCOMMISSIE HOGER
ONDERWIJS**

Werkjaar 2011

INHOUDSOPGAVE

Vooraf

1. Samenstelling Erkenningscommissie Hoger Onderwijs	p. 5
2. Taken en werkwijze	p. 6
3. Concrete werkzaamheden uitgevoerd tijdens het werkjaar 2011	p.11
3.1. Dossiers toets macrodoelmatigheid bij aanvraag nieuwe opleidingen	p.11
3.1.1. Decretale context	p.11
3.1.2. Korte omschrijving van de procedure	p.11
3.1.3. Aanvragen toets macrodoelmatigheid	p.13
3.1.4. Evaluatie	p.16
3.1.4.1. Algemeen uitgangspunt bij de behandeling van dossiers macrodoelmatigheidstoets	p.16
3.1.4.2. Specifieke bedenkingen n.a.v. de concrete dossiers	p.16
3.2. Bekrachtigingen samenstelling visitatiecommissies op voorstel van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR), Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en/of de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA)	p.17
3.2.1. Decretale context	p.17
3.2.2. Korte omschrijving van de procedure	p.17
3.2.3. Ingediende dossiers	p.19
3.2.4. Evaluatie	p.19
3.2.4.1. Algemene bedenking	p.19
3.2.4.2. Specifieke bedenkingen	p.19
3.3. Dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit	p.20
3.3.1. Decretale context	p.20
3.3.2. Korte omschrijving van de procedure	p.20
3.3.3. Adviezen van de Erkenningscommissie n.a.v. concrete aanvragen	p.21
3.3.4. Evaluatie	p.23
3.4. Dossiers aanvragen samenvoegen van opleidingen	p.23
3.4.1. Decretale context	p.23
3.4.2. Korte beschrijving van de procedure	p.24
3.4.3. Ingediende dossiers	p.25
3.4.4. Evaluatie	p.25

3.5. Dossiers aanvragen vermindering of uitbreiding van studieomvang bachelor- of masteropleidingen (cf. wet, decreet, Europese richtlijn)	p.25
3.5.1. Decretale context	p.25
3.5.2. Korte beschrijving van de procedure	p.26
3.5.3. Ingediende dossiers	p.26
3.5.4. Evaluatie	p.26
3.6. Dossiers aanvragen uitbreiding van studieomvang van masteropleidingen	p.26
3.6.1. Decretale context	p.26
3.6.2. Korte omschrijving van de procedure	p.26
3.6.3. Ingediende dossiers	p.28
Overzicht van de bijlagen bij dit verslag	p.29

Vooraf

Dit verslag geeft een overzicht van de werkzaamheden van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs voor de periode begin januari tot einde december 2011.

De aanstelling van de huidige Erkenningscommissie ging in op 1 december 2009 en eindigt op 30 november 2012.

De decretale basis voor dit verslag is vastgelegd in artikel 9, §3 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, zoals gewijzigd, dat stelt: *“Elk jaar vóór 1 mei bezorgt de Vlaamse Regering het verslag van de werkzaamheden van de Erkenningscommissie van het voorafgaande kalenderjaar aan het Vlaams Parlement”*.

In dit verslag wordt eerst een overzicht gegeven van de verschillende taken die decretaal aan de Erkenningscommissie zijn toegewezen.

Bij elk type van dossiers worden vervolgens bemerkingen geformuleerd bij situaties waarmee de Erkenningscommissie tijdens de behandeling van de concrete dossiers werd geconfronteerd.

Prof. Dr. Jaap van Marle,
voorzitter van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs

1. Samenstelling Erkenningscommissie Hoger Onderwijs

Tijdens het werkjaar 2011 werd de Erkenningscommissie als volgt samengesteld:

De voorzitter:

De heer Jaap van Marle, decaan van de faculteit Cultuurwetenschappen van de Open Universiteit Nederland.

De leden:

De heer Cock Hazeu, bij de benoeming stafmedewerker Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid in Nederland, thans leider Bureau voor Institutioneel-Economisch Onderzoek en Advies (IEOA);

De heer Willy Martin, emeritus hoogleraar aan de Vrije Universiteit Amsterdam;

De heer Willy Goetstouwers, erebeheerder aan de Universiteit Hasselt;

Mevrouw Cathrien Bruggeman, hoogleraar aan het Maastricht Universitair Medisch Centrum van de Universiteit Maastricht, Nederland;

Mevrouw Greetje van den Bergh, bestuurder QANU (Quality Assurance Netherlands Universities) en lid Externe Evaluatiecommissie van de Universiteit van Luxemburg;

Mevrouw Kathleen Schlusmans, programmamanager Instellingsbreed Programma Onderwijs (IPO) van de Open Universiteit Nederland;

De heer Oswald Van Cleemput, emeritus-gewoon hoogleraar aan de Universiteit Gent.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie gaat als bijlage 1 bij dit verslag.

2. Taken en werkwijze

Taken die binnen de huidige regelgeving tijdens het werkjaar 2011 zijn uitgevoerd:

1. het bekrachtigen van de samenstelling en van de onafhankelijkheid van de leden van de door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad, de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad voorgestelde visitatiecommissies;
2. het uitspreken van een oordeel over de macrodoelmatigheid bij voorstellen van nieuwe opleidingen (ter voorbereiding van de procedure bij de NVAO);
3. het geven van advies ten behoeve van de minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel bij de verbeterplannen van opleidingen die na een negatief accreditatiebesluit een tijdelijke erkenning aanvragen;
4. het uitspreken van een oordeel over het samenvoegen van opleidingen;
5. het geven van advies ten behoeve van de minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke kansen en Brussel bij aanvragen tot het verminderen of uitbreiden van de studieomvang van bachelor- of masteropleidingen waardoor de bij of krachtens de wet, het decreet of de Europese richtlijnen vastgelegde voorwaarden of richtlijnen met betrekking tot de studieomvang worden gerealiseerd;
6. het geven van advies ten behoeve van de minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke kansen en Brussel bij aanvragen uitbreiding studieomvang van masteropleidingen.

Historiek van de taken van de Erkenningscommissie:

De Erkenningscommissie Hoger Onderwijs werd initieel opgericht bij besluit van de Vlaamse Regering van 4 juli 2003 betreffende de samenstelling van de Erkenningscommissie in het hoger onderwijs.

Dit gebeurde mede naar aanleiding van de omvormingsoperatie naar de bachelor - masterstructuur.

De Erkenningscommissie startte haar activiteiten op 1 oktober 2003.

De bij de Erkenningscommissie gelegde taken zijn op dat ogenblik:

Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

1. Adviesopdracht ten behoeve van de minister bij de voorstellen tot omvorming van opleidingen uit het hoger onderwijs naar de bachelor- en masterstructuur¹.
2. Het geven van advies² ten behoeve van de minister bij de macrodoelmatigheidstoets bij de aanvraag nieuwe opleidingen.

---

¹ Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, art. 9bis, 3°.

3. Bij het indienen van een aanvraag voor tijdelijke erkenning van een opleiding na een negatief accreditatiebesluit van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) het geven van advies³ ten behoeve van de minister over het hiertoe door de instelling bij de minister ingediende verbeteringsplan.

Met dit type dossiers werd de eerste Erkenningscommissie niet geconfronteerd.

Latere regelgeving voegde de volgende taken toe:

Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

4. Adviesopdracht over de rechtmatigheid van de omvorming van de opleidingen in de stedenbouw en in de ruimtelijke ordening en van de opleidingen in de gezondheidszorg aangeboden door Centra voor Volwassenvorming (CVO's)⁴.

5. Het neerleggen van een indicatieve voortgangstoets bij de academisering van de voormalige 2-cycli-opleidingen aan de hogescholen⁵.

6. Het bekrachtigen en beoordelen van de onafhankelijkheid van de leden van de door VLIR en VLHORA (al dan niet gezamenlijk) voorgestelde samenstellingen van de visitatiecommissies⁶.

Decreet van 7 mei 2004 betreffende de regionale technologische centra en houdende noodzakelijke en dringende onderwijsbepalingen

7. Adviesopdracht ten behoeve van de minister bij de omvorming van een aantal voortgezette lerarenopleidingen van hogescholen tot bachelor-na-bacheloropleidingen⁷.

Beslissing van de Vlaamse Regering van 27 mei 2005 i.v.m. verlenging studieduur exacte- en biomedische wetenschappen naar vijf jaar onder strikte voorwaarden

8. Advies ten behoeve van de minister over de door de instellingen in te dienen capaciteitsplannen aangaande noodzakelijke onderwijs- en onderzoekscapaciteit (aanvankelijke bedoeling was een gezamenlijk indienen door alle betrokken instellingen; dit is niet doorgegaan).

De Erkenningscommissie werd hiervoor bijgestaan door externe experts.

---

² Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, art. 9bis, 1°. Dit advies werd veranderd in een *bindend* 'oordeel' bij decreet van 12 oktober 2006 tot instelling van een aantal maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (het zg. 'minidecreet'), nl. in art. 31.

Het decreet van 1 juli 2011 betreffende het onderwijs XXI wijzigde in art. V. 36, 1° de indieningsdatum van 1 april naar 1 maart.

³ Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, art. 9bis, 2°.

⁴ Art. III.6.

⁵ Art. V26.

⁶ Art. V20, 4°.

⁷ Art. 53.

Decreet van 16 juni 2006 tot instelling van enkele maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, gewijzigd door Decreet van 9 juli 2010 betreffende het onderwijs XX

9. Het geven van een oordeel bij de voorstellen van de instellingen tot wijziging van de benaming, de onderwijstaal of de aard (statuut) van opleidingen⁸.

Decreet van 9 juli 2010 betreffende het onderwijs XX

10. Het geven van een oordeel bij de voorstellen van een instelling tot het samenvoegen van twee of meerder bacheloropleidingen of twee of meer masteropleidingen tot één bachelor- of masteropleiding⁹.

11. Het geven van een oordeel bij het gezamenlijk organiseren van een bestaande bachelor- of master opleiding door toetreding van een instelling die deze opleiding nog niet in haar aanbod heeft bij een reeds bestaande opleiding¹⁰.

12. Het geven van advies t.b.v. de Vlaamse Regering over de aanvragen tot uitbreiding of vermeerdering van de studieomvang van bachelor- of masteropleidingen¹¹.

13. Het geven van advies t.b.v. de Vlaamse Regering over de aanvragen tot uitbreiding van de studieomvang van masteropleidingen¹².

Samenvattend:

Tot de éénmalige taken behoren: adviesopdracht bij de omvormingsoperatie in het algemeen en bij de omvorming van de opleidingen in de stedenbouw en in de ruimtelijke ordening, de opleidingen in de gezondheidszorg en bij een aantal voortgezette lerarenopleidingen, de indicatieve voortgangstoets en advies bij de capaciteitsplannen.

Tot de jaarlijks terugkerende taken behoren: macrodoelmatigheidstoets bij nieuwe opleidingen, advies bij aanvraag tijdelijke erkenning van een opleiding, bekrachtiging samenstelling visitatiecommissies, oordeel over voorstellen wijziging benaming, onderwijstaal en aard van een opleiding ((tijdelijk) opgeschort door OD XXI), oordeel over aanvragen samenvoegen of gezamenlijk organiseren van bachelor- of masteropleidingen, advies bij aanvragen vermeerdering of vermindering van de studieomvang krachtens wet, decreet of Europese richtlijn, advies bij aanvragen uitbreiding van studieomvang masteropleidingen.

---

⁸ Art. 33, gewijzigd door art. V. 21, 2° en 3° van Onderwijsdecreet XX.

Het decreet van 1 juli 2011 betreffende het onderwijs XXI schrapt in art. V. 41, 5° deze taak van de Erkenningscommissie.

⁹ Art. V.20, 3°.

¹⁰ Art. V.20, 1° en 2°.

¹¹ Art. V. 17, V.18 en V.19.

¹² Art. V. 37 van Onderwijsdecreet XXI wijzigt art. 63 bis en sexies van het Structuurdecreet.

Werkwijze:

De Erkenningscommissie voert haar werkzaamheden uit binnen een formeel kader. Dit valt nader te preciseren al naar gelang de aard van de taken: bijvoorbeeld de strikt formele toetsing van de bepalingen van het Protocol VLIR-VLHORA ten aanzien van het al dan niet bekrachtigen van de voorgestelde samenstelling van visitatiecommissies.

Bij de dossiers ‘tijdelijke erkenning’ wordt deze strikt formele contour vager: het valt niet te ontkennen dat inhoudelijke elementen een rol spelen in de analyse van het verbeterplan dat de instelling opstelt tot het verkrijgen van een tijdelijke erkenning voor een opleiding, die na een evaluatie door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een negatief accreditatiebesluit mocht ontvangen.

Hier treden twee aspecten van de werkwijze van de Erkenningscommissie aan het licht die aandacht verdienen:

1° voor een diepgaande, inhoudelijke analyse van de ingediende voorstellen ontbreekt in de regel de tijd.

2° dit laatste is het directe gevolg van het feit dat de termijnen waar de Erkenningscommissie zich aan dient te houden veelal krap zijn bemeten. Bovendien dienen soms meerdere opdrachten binnen een identiek tijdspad te worden afgerond. Doordat deze termijnen veelal decretaal zijn vastgelegd, kunnen zij niet zo maar worden gewijzigd. Momenteel is er een sterke concentratie van dossiers in het voorjaar, met name in de maanden april, mei en de zomermaanden.

Het tijdspad waarbinnen de Erkenningscommissie haar opdrachten moet uitvoeren verschilt naargelang de aard van de dossiers.

Voor sommige types dossiers ligt deze periode decretaal vast:

- voor het formuleren van een oordeel bij de vraag tot samenvoegen van opleidingen (indienen door de instellingen 1 november, oordeel door Erkenningscommissie 1 december);
- voor het verstrekken van advies bij aanvragen uitbreiding studieomvang masteropleidingen (indienen door de instellingen 31 oktober 2011, 30 juni 2012; 30 juni 2013 en 30 juni 2014; beslissing Vlaamse Regering telkens na 5 maanden);
- voor de macrodoelmatigheidstoets bij aanvragen nieuwe opleidingen (indienen door de instellingen van dossiers bij de Erkenningscommissie: 1 maart; oordeel door Erkenningscommissie: 1 juni).

- ((Tijdelijk) opgeschort): *Voor de wijzigingen benaming (kwalificatie), onderwijstaal en aard (statuut) van opleidingen; evenals voor de aanvragen tot samenvoegen of gezamenlijk organiseren van opleidingen (indienen door de instellingen van dossiers bij de Erkenningscommissie: 1 november; oordeel door Erkenningscommissie: 1 december);*

Voor andere dossiers werden er precies omwille van de aard van de dossiers geen decretale termijnen vastgelegd. Door de procedures waarin ze verankerd liggen, kunnen deze dossiers op zeer wisselende tijdstippen van het jaar aan de Erkenningscommissie worden voorgelegd:

- bij aanvragen ter verkrijging van een tijdelijke erkenning bepaalt de minister ad hoc de periode waarover de Erkenningscommissie beschikt voor het uitbrengen van het advies bij het verbeteringsplan, waarbij het cruciaal is dat zowel de opleiding als de studenten tijdig duidelijkheid krijgen over het al dan niet kunnen verderzetten van de opleiding in het volgende academiejaar. De datum waarop de Erkenningscommissie haar advies moet formuleren wordt mede daardoor ad hoc door de minister bepaald.;
- de vragen naar bekrachtiging van de samenstelling van visitatiecommissies zijn over het gehele jaar gespreid, temeer omdat wijzigingen in de samenstelling ook nog tijdens de visitatieprocedure gevraagd kunnen worden;
- bij het geven van een advies ten behoeve van de minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel bij de aanvragen tot verminderen of uitbreiden van studieomvang van bachelor- of masteropleidingen om op die manier de bij of krachtens de wet, het decreet of de Europese richtlijnen vastgelegde voorwaarden of richtlijnen met betrekking tot de studieomvang te realiseren.

Evaluatie:

In het verleden heeft de Erkenningscommissie herhaaldelijk gewezen op de concentratie van deadlines voor de behandeling van de verschillende dossiers, m.n. het samenvallen van de indieningsdata voor de dossiers aanvraag wijziging benaming, onderwijstaal en aard van opleidingen met deze voor de dossiers macrodoelmatigheidstoets bij aanvraag nieuwe opleidingen. Door de bepalingen in het decreet van 1 juli 2011 betreffende het onderwijs XXI is deze eerst vermelde opdracht (tijdelijk) opgeheven.

In dit decreet is eveneens de indieningsdatum van de dossiers toets macrodoelmatigheid bij aanvragen nieuwe opleidingen gewijzigd.

De indieningsdatum voor deze dossiers is nu vastgelegd op 1 maart (voorheen 1 april), de datum waartegen de Erkenningscommissie haar oordeel moet uitspreken bleef op 1 juni vastgelegd.

Dit is positief omdat de Erkenningscommissie daardoor nu beschikt over een betere gespreide termijn om haar werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

3. Werkzaamheden uitgevoerd tijdens het werkjaar 2011

3.1. Dossiers toets macrodoelmatigheid bij aanvraag nieuwe opleidingen

3.1.1. Decretale context

De Erkenningscommissie heeft een welomschreven taak binnen de procedure voor toetsing van een aanvraag nieuwe opleiding.

De toetsing van een nieuwe opleiding valt onder de bevoegdheid van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).

Het behoort tot het takenpakket van de Erkenningscommissie om een bepaald facet in deze toetsing, m.n. de toets macrodoelmatigheid uit te voeren.

Art. 62 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen legt deze taak decretaal vast.

3.1.2. Korte omschrijving van de procedure

Art. 62 § 2: “*Het instellingsbestuur dient de in artikel 61, § 1, eerste lid bedoelde aanvraag, samen met het bijhorend dossier, bij de Erkenningscommissie in voor 1 maart¹³ van het kalenderjaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de instelling de opleiding op zijn vroegst wil aanbieden. (gew. bij minidecreet, art. 31, inw. academiejaar 2005-2006)*”

Bedoeld dossier stelt de Erkenningscommissie in staat de toetsing aan de in § 3, eerste lid bedoelde criteria door te voeren”.

Alvorens hiertoe over te gaan test de Erkenningscommissie de ontvankelijkheid van het ingediende dossier.

Dit omvat:

- de controle op het respecteren van de decretale termijnen tot indiening en feitelijk aanbieden van de opleiding;
- de controle op aanwezigheid in het dossier van het positief advies van de associatie waartoe de aanvragende instelling behoort;
- de controle of de instelling onderwijsbevoegdheid geniet voor de aangevraagde opleiding;
- de controle op de naleving van de decretaal¹⁴ vastgelegde taalvereisten;
- het nagaan of vermeld wordt of een andere opleiding wordt afgebouwd (indien de aangevraagde opleiding al door andere instellingen aangeboden wordt) parallel met de nieuwe opleiding¹⁵.

(...)

“§ 3. *De Erkenningscommissie brengt na raadpleging van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad een oordeel uit over de macrodoelmatigheid van de opleiding op basis van volgende criteria :*

---

¹³ Ingevoerd in art. 62 van het structuurdecreet door art. V. 36, 1° van het decreet van 1 juli 2011 betreffende het onderwijs XXI.

¹⁴ Art. 91 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

¹⁵ Er dient geen opleiding te worden afgebouwd indien de gevraagde nieuwe opleiding een volledig nieuwe opleiding is, dit betekent: een opleiding die nog niet in Vlaanderen wordt aangeboden.

- 1° het bestaande aanbod van opleidingen en in voorkomend geval de andere aanvragen van verwante nieuwe opleidingen; (gew. bij minidecreet, art. 31, inw. academiejaar 2005-2006);
- 2° het aantal studenten in dezelfde of aanverwante opleidingen;
- 3° de te verwachten vraag naar afgestudeerden hoger onderwijs in het algemeen en in de betreffende of aanverwante opleidingen in het bijzonder;
- 4° de maatschappelijke relevantie van de opleiding.

De Erkenningscommissie brengt haar oordeel over de ingediende aanvragen uiterlijk uit op 1 juni van het kalenderjaar, vermeld in § 2, eerste lid. (verv. bij minidecreet, art. 31, inw. academiejaar 2005-2006)

(....)

De Erkenningscommissie maakt het oordeel over aan het instellingsbestuur.

§ 4. Indien het oordeel van de Erkenningscommissie negatief is of niet tijdig wordt verstrekt, kan het instellingsbestuur binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen een tweede aanvraag indienen bij de Vlaamse regering, die de macrodoelmatigheid van de opleiding op definitieve wijze beoordeelt op grond van de onder § 3, eerste lid bedoelde criteria.

De termijn voor de tweede aanvraag gaat in :

- 1° de dag na deze van ontvangst van het negatief oordeel, of
- 2° de dag waarop de beoordelingstermijn voor de Erkenningscommissie is verstreken.

§ 5. De Vlaamse regering deelt het oordeel aan het instellingsbestuur mee binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van de tweede aanvraag. Indien het oordeel van de Vlaamse regering niet wordt meegedeeld binnen deze termijn van 30 kalenderdagen, wordt de macrodoelmatigheid geacht positief beoordeeld te zijn.

§ 6. Het instellingsbestuur vraagt de toets nieuwe opleidingen aan bij het Accreditatieorgaan, binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen, die ingaat de dag na :

- 1° ontvangst van het positief oordeel van de Erkenningscommissie of, desgevallend, de Vlaamse regering omtrent de macrodoelmatigheid van de opleiding, of
- 2° het verstrijken van de beoordelingstermijn van 30 kalenderdagen waarover de Vlaamse regering overeenkomstig § 5 beschikt.

De in het eerste lid vermelde vervaltermijn geldt niet ingeval van een herindiening van een aanvraag toets nieuwe opleiding bij het Accreditatieorgaan, nadat een initiële aanvraag, ingediend overeenkomstig de bepalingen van dit artikel, op initiatief van het instellingsbestuur werd ingetrokken. Het positieve macrodoelmatigheidsoordeel van de Erkenningscommissie of, desgevallend, de Vlaamse Regering blijft in voorkomend geval slechts geldig onder één van de volgende voorwaarden :

- 1° als de intrekking is gebeurd binnen de in § 7, derde lid, vermelde termijn om na de ontvangst van het ontwerp van toetsingsrapport bezwaren en opmerkingen te formuleren, beschikt het instellingsbestuur over een vervaltermijn van zestig kalenderdagen om de aanvraag toets nieuwe opleiding opnieuw in te dienen bij het Accreditatieorgaan. De vervaltermijn gaat in op de dag na de betekening van het ontwerp van toetsingsrapport;

2° als de intrekking is gebeurd voor de betekening van een in § 7, derde lid, vermeld ontwerp van toetsingsrapport, beschikt het instellingsbestuur over een vervaltermijn van zestig kalenderdagen om de aanvraag toets nieuwe opleiding opnieuw in te dienen bij het Accreditatieorgaan. De vervaltermijn gaat in op de dag na de intrekking van de initiële aanvraag toets nieuwe opleiding.

(hele lid ing. bij minidecreet, art. 31, inw. 01.02.2005)

Het Accreditatieorgaan bepaalt bij reglement de vorm en inhoud van het dossier dat bij de aanvraag moet worden gevoegd.”

De sjabloon dat de Erkenningscommissie in nauw overleg met de NVAO heeft opgesteld t.b.v. indieners, alsmede een toelichting hierbij, gaat als bijlage 2 bij dit verslag.

3.1.3. Aanvragen toets macrodoelmatigheid

In totaal werden er achttien (twintig met taalequivalenten) aanvragen voor de toets macrodoelmatigheid ingediend.

Vier (vijf met taalequivalent) aanvragen vanwege de universiteiten, dertien (veertien met taalequivalent) vanwege de hogescholen en één vanwege de Vlerick Management School.

Het betreft de volgende aanvragen:

UNIVERSITEITEN (4) (5: met taalequivalent)

UNIVERSITEIT ANTWERPEN (2)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Master in de veiligheidswetenschappen	Globaal positief eindoordeel
Master in de epidemiologie	Globaal positief eindoordeel

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN (1)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Master of Human Health Engineering (met Nederlandstalige equivalent: master in de bio-ingenieurswetenschappen: technologie voor de gezonde mens	Globaal negatief eindoordeel Geen tweede aanvraag Vlaamse Regering

UNIVERSITEIT GENT (1)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Master (na Master) of Science in Plant Biotechnology	Globaal positief eindoordeel

HOGESCHOLEN (13) (14: met taalequivalent)

KATHOLIEKE HOGESCHOOL ZUID-WEST-VLAANDEREN (1)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Bachelor (PBA) in de ecotechnologie	Globaal negatief eindoordeel. Geen tweede aanvraag Vlaamse Regering

EREASMUSHOGESCHOOL (3)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Bachelor (PBA) in de multimedia en communicatietechnologie	Globaal positief eindoordeel.
Bachelor (Banaba) in de oncologische gezondheidszorg	Globaal positief eindoordeel.
Bachelor (Banaba) in de pediatrie en neonatale gezondheidszorg	Globaal positief eindoordeel.

KATHOLIEKE HOGESCHOOL KEMPEN (3)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Bachelor (PBA) in (de) politiek en (het) beleid	Globaal negatief eindoordeel Tweede aanvraag bij Vlaamse Regering: negatief
Bachelor (PBA) in de orthopedagogie	Globaal negatief eindoordeel Tweede aanvraag bij Vlaamse Regering: negatief
Master in de industriële wetenschappen: biomedische technologie	Globaal negatief eindoordeel Tweede aanvraag bij Vlaamse Regering: negatief

HOGESCHOOL WEST-VLAANDEREN (2, met Engelstalig equivalent)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Bachelor (PBA) in de bouw	Globaal negatief eindoordeel Tweede aanvraag bij Vlaamse Regering: negatief
Bachelor (PBA) in digital arts en	Globaal negatief eindoordeel

entertainment, met Engelstalig equivalent: Master of Digital Arts and Entertainment	Tweede aanvraag bij Vlaamse Regering: negatief
--	---

HOGESCHOOL GENT (1)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Bachelor in (de) politiek en (het) beleid	Globaal negatief eindoordeel Tweede aanvraag bij de Vlaamse Regering: negatief.

KATHOLIEKE HOGESCHOOL BRUGGE-OOSTENDE (1)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Bachelor (PBA) in de bouw	Globaal negatief eindoordeel Tweede aanvraag bij Vlaamse Regering: positief

PLANTIJN HOGESCHOOL VAN DE PROVINCIE ANTWERPEN (2)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Bachelor (PBA) in de integrale veiligheid	Globaal positief eindoordeel
Bachelor (PBA) in het energiemangement	Globaal positief eindoordeel

VLERICK MANAGEMENT SCHOOL (1)	
Gevraagde nieuwe opleiding	Macrodoelmatigheid: globaal eindoordeel Erkenningscommissie
Executive MBA in Financial Services and Insurance (MBA-FSI)	Globaal positief eindoordeel

3.1.4. Evaluatie

3.1.4.1. Algemeen uitgangspunt bij de behandeling van dossiers toets macrodoelmatigheid

De Erkenningscommissie hanteert principieel een strenge houding ten aanzien van aanvragen nieuwe opleidingen, dit om de transparantie van het hoger onderwijslandschap te vrijwaren, én om de samenwerking tussen de instellingen te bevorderen.

In het verleden maar ook tijdens het hier betreffende werkjaar zijn door verschillende instellingen identieke of zeer vergelijkbare aanvragen ingediend en dit vaak met nauwelijks of zelfs geen enkel onderling overleg.

3.1.4.2. Specifieke bedenkingen n.a.v. de concrete dossiers

Ook tijdens de voorbije ronde werd er door twee hogescholen een aanvraag voor een identieke opleiding ingediend.

De Erkenningscommissie heeft steeds, en zeker voor dergelijke gevallen, een zo ruim en breed mogelijk overleg met de verschillende betrokkenen en belanghebbenden bepleit, en dit hopen op een effectieve samenwerking.

Spijtig genoeg diende eens te meer vastgesteld, indien er al onderling overleg plaats zou hebben gevonden, dit niet heeft geleid tot een gezamenlijke opleiding met een daadwerkelijke samenwerking.

Verder wil de Erkenningscommissie opnieuw opmerken dat, alhoewel het onderbrengen van een nieuwe opleiding in een bepaald studiegebied niet strikt tot de opdracht van de Erkenningscommissie behoort, (de Erkenningscommissie dient enkel na te gaan of de aanvragende instelling onderwijsbevoegdheid heeft in het betrokken studiegebied) zij toch enkele malen ernstige bedenkingen had bij het plaatsen in een bepaald studiegebied van een nieuw voorgestelde opleiding.

Ook ontving de Erkenningscommissie dit jaar weer een aanvraag voor een nieuwe opleiding die eigenlijk een verzelfstandiging is van een bestaande afstudeerrichting.

Deze procedure heeft inderdaad weinig gevolgen voor de te verwachten studentenstromen.

Maar vanuit onder meer rationalisatieargumenten kan deze procedure bedenkingen oproepen.

3.2. Bekrchtigingen samenstelling visitatiecommissies op voorstel van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR), de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en/of de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA)

3.2.1. Decretale context

Art. 93, § 3bis van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen¹⁶, geeft de Erkenningscommissie de opdracht tot bekrchtiging van de samenstelling van de visitatiecommissies op voorstel van de VLUHR, de VLIR en/of de VLHORA.

3.2.2. Korte omschrijving van de procedure

Art. 93 § 1: *De ambtshalve geregistreerde instellingen zorgen voor de interne en externe kwaliteitszorg van de onderwijsactiviteiten. Zij zien permanent en op eigen initiatief toe op de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten. Zij betrekken de studenten, de alumni en de externe deskundigen uit het beroepsveld bij de processen van interne en externe kwaliteitsbewaking. Zij voorzien gezamenlijk in een regelmatige externe beoordeling van de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten, naargelang van het geval per opleiding of per cluster van opleidingen. De externe beoordeling gebeurt ten minste om de acht jaar voor de bachelors- en de mastersopleidingen. (gew. bij aanvullingsdecreet, inw. academiejaar 2004-2005)*

§ 1bis. De bepalingen van §§ 2, 3, 3bis en 4 zijn niet van toepassing op de opleidingen waarvoor een beroep wordt gedaan op de in artikel 60sexies vermelde accreditatieprocedure. (ing. bij minidecreet, art. 39, inw. academiejaar 2005-2006)

§ 2. De externe beoordeling van eenzelfde opleiding of cluster van opleidingen, bedoeld in § 1, gebeurt voor alle instellingen die deze opleiding of deze cluster van opleidingen organiseren, door een visitatiecommissie die het geheel van haar werkzaamheden afrondt binnen een bestek van 24 maanden. Van de visitatiecommissies maakt ten minste één student deel uit die ingeschreven is in één van de te beoordelen opleidingen of in een gelijkaardige opleiding op het moment van de samenstelling van de commissie. (gew. bij aanvullingsdecreet, inw. academiejaar 2004-2005)

§ 3. De externe beoordelingen verlopen op grond van een protocol van kwaliteitszorg, dat openbaar wordt bekendgemaakt.

Het protocol van kwaliteitszorg wordt vastgelegd door :

1° de Vlaamse Hogescholenraad, voor wat betreft de bachelorsopleidingen binnen het hoger professioneel onderwijs, georganiseerd door de hogescholen;

2° de Vlaamse Interuniversitaire Raad, voor wat betreft :

a) de academische opleidingen georganiseerd door de universiteiten,

b) de opleidingen georganiseerd door de ambtshalve geregistreerde instellingen, niet zijnde een universiteit of een hogeschool;

---

¹⁶Gewijzigd door art. 9ter van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

3° de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad, voor wat betreft de academische opleidingen georganiseerd door de hogescholen in het kader van een associatie en voor wat betreft de opleidingen georganiseerd door universiteiten en hogescholen gezamenlijk en de specifieke lerarenopleidingen georganiseerd door hogescholen, universiteiten en centra voor volwassenenonderwijs. (gew. bij decreet lerarenopleidingen, art. 19, inw. academiejaar 2007-2008)

(§ verv. bij aanvullingsdecreet, inw. academiejaar 2004-2005)

§ 3bis. De externe beoordelingen worden gecoördineerd door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad, overeenkomstig de bevoegdheidsverdeling uiteengezet in § 3, tweede lid.

De Erkenningscommissie bekrachtigt de samenstelling van de visitatiecommissies die vanaf 31 december 2004 door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad in de in het derde lid bedoelde hoedanigheid van van rechtswege erkend(e) evaluatieorga(a)n(en) wordt vastgelegd. De Erkenningscommissie geeft daarbij op grond van vooraf opgestelde en voldoende kenbaar gemaakte criteria aan dat de leden van de visitatiecommissies in onafhankelijkheid de hen opgedragen opdrachten kunnen vervullen. Indien de Erkenningscommissie besluit de samenstelling niet te bekrachtigen, dan legt de Vlaamse Interuniversitaire Raad en/of de Vlaamse Hogescholenraad een nieuw voorstel voor. De Erkenningscommissie geeft de redenen aan waarom zij de samenstelling van een visitatiecommissie niet kan bekrachtigen.

(§ ing. bij aanvullingsdecreet, inw. academiejaar 2004-2005)

§ 3ter. Onverminderd de toepassing van § 1 gelden voor de lerarenopleidingen de volgende bepalingen :

De eerste externe beoordeling van de bachelor-na-bacheloropleidingen in het onderwijs en de specifieke lerarenopleidingen moet afgerond zijn voor eind 2012. Vanaf 2013 gebeurt de externe beoordeling van de geïntegreerde lerarenopleidingen, de bachelor-na-bacheloropleidingen in het onderwijs en de specifieke lerarenopleidingen minstens om de acht jaar.

De visitatiecommissies worden steeds aangevuld met deskundigen die het afnemend veld vertegenwoordigen en deskundigen die voeling hebben met de noden van volwassen cursisten.

De lerarenopleidingen worden geclusterd in een cluster geïntegreerde lerarenopleidingen, een cluster bachelor-na-bacheloropleidingen in het onderwijs en een cluster specifieke lerarenopleidingen.

Indien de specifieke lerarenopleiding georganiseerd is als een afstudeerrichting van een masteropleiding van 120 studiepunten, maakt dit deel uit van de visitatie van de specifieke lerarenopleiding.

(§ ing. bij decreet lerarenopleidingen, art. 19, inw. academiejaar 2007-2008)

§ 4. De visitatiecommissies brengen de uitkomst van hun beoordeling van elke opleiding, cluster van opleidingen en van verwante opleidingen samen in een openbaar verslag.

§ 5. De instellingen geven gevolg aan de uitkomsten van de kwaliteitsbeoordeling in het beleid van de instelling.”

Het ‘Besluit van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs van 20 oktober 2004 tot vaststelling van de criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad’ gaat als bijlage 3 bij dit verslag.

3.2.3. Ingediende dossiers

Tijdens het werkjaar 2011 ontving de Erkenningscommissie 41 aanvragen van VLUHR, de VLIR en/of de VLHORA¹⁷ ter bekrachtiging van voorstellen tot samenstelling van visitatiecommissies. In 21 gevallen betrof het aanvragen tot wijziging van reeds bekrachtigde samenstellingen. Eén dossier was niet conform met de procedure.

Een overzicht van de behandelde dossiers gaat als bijlage 4.

3.2.4. Evaluatie

3.2.4.1. Algemene bedenking

De onafhankelijkheidstoets die de kern van deze opdracht uitmaakt heeft een strikt formeel karakter.

De bepalingen van de ‘Handleiding’ opgesteld door de VLIR en de VLHORA garanderen een voldoende onafhankelijkheid t.o.v. de koepelorganisaties VLIR en VLHORA, de instellingen en de te visiteren opleidingen.

Toch meent de Erkenningscommissie dat deze formele check een meerwaarde biedt wat de kwaliteit van de dossiers betreft, en wel in deze zin dat het mede bijdraagt tot een zorgvuldige procedure.

3.2.4.2. Specifieke bedenkingen

Ondanks de versoepeling in de procedure ingevoerd in het jaar 2009 met de aanpassingen aan de ‘Handleiding onderwijsvisitaties’ door de Vlaamse interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad, (september 2008) blijft het vaak moeilijk om studentleden in de visitatiecommissies op te nemen.

Ondanks het feit dat het opnemen van studentleden geen formele verplichting vormt bij het samenstellen van visitatiecommissies, wenste de Erkenningscommissie in het document tot bekrachtiging van de voorgestelde visitatiecommissie toch steeds de aanbeveling te vermelden dat ernstige inspanningen dienen geleverd om studentleden in de visitatiecommissies op te nemen.

Een ander niet afdwingbaar gegeven is de wenselijkheid van personele overlappingsen bij visitatiecommissies met meerdere deelcommissies.

Het is wenselijk om zeker een algemeen coördinerend voorzitter te hebben. Bij enkele voorstellen van visitatiecommissies ontbrak dit en was er in feite sprake van vrijwel onafhankelijk werkende deelcommissies, waardoor de aanbiedende instellingen niet noodzakelijk een vergelijkbare beoordeling zouden kunnen krijgen van de gevisiteerde opleidingen.

Ook hier heeft de Erkenningscommissie in het verleden reeds meerdere malen op gewezen.

---

¹⁷ Voor te academiseren hogeschoolopleidingen dient de VLHORA het advies van de VLIR in te winnen alvorens de dossiers bij de Erkenningscommissie in te dienen.

3.3. Dossiers aanvraag tijdelijke erkenning na een negatief accreditatiebesluit door de NVAO

3.3.1. Decretale context

Artikel 60bis van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen¹⁸ voorziet naar de instellingen toe in de mogelijkheid tot aanvraag van een tijdelijke erkenning van een opleiding die een negatief accreditatiebesluit kreeg vanwege de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie.

3.3.2. Korte omschrijving van de procedure

“Art. 60bis. § 1. Indien het accreditatiebesluit over een opleiding negatief is, kan het instellingsbestuur een aanvraag om een tijdelijke erkenning indienen bij de Vlaamse regering. De aanvraag wordt ingediend binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van bekendmaking van het accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Bij de aanvraag is een gedetailleerd verbeteringsplan gevoegd waarin het instellingsbestuur op een toetsbare wijze aangeeft hoe het voornemens is de kwaliteit en het niveau te verbeteren.

§ 2. De Vlaamse regering neemt een besluit binnen een termijn van 3 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag is in de termijn begrepen.

Het besluit treedt in werking met ingang van de dag waarop de vorige accreditatie of de erkenning als nieuwe opleiding vervalt.

Indien het besluit niet binnen de termijn van 3 maanden aan de instelling bekend is gemaakt, wordt het geacht positief te zijn.

§ 3. De duur van de tijdelijke erkenning varieert van 1 jaar tot maximum 3 jaar. In geval van impliciet positieve beslissing, wordt de tijdelijke erkenning geacht te zijn toegekend voor de door het instellingsbestuur gevraagde duur, die rekening dient te houden met de minimumduur van 1 jaar en de maximumduur van 3 jaar.

§ 4. De Vlaamse regering neemt het in § 2 bedoelde besluit op grond van een vergelijking van de voorgestelde verbeteringen met de vastgestelde tekorten. Zij oordeelt of de voorgestelde verbeteringen realistisch en haalbaar zijn en of ze van die aard zijn dat de opleiding bij realisatie ervan de toets inzake de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen met goed gevolg zal kunnen doorstaan.

De Vlaamse regering wint voorafgaand aan het besluit het advies in van de Erkenningscommissie.

§ 5. De Vlaamse regering stelt de nadere procedure voor de tijdelijke erkenning op aanvraag vast.”

Bijlage 5 van dit verslag bevat de sjabloon “Aanvraag tijdelijke Erkenning na negatief accreditatiebesluit”.

---

¹⁸ Gewijzigd door art. V.10 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen .

3.3.3. Adviezen van de Erkenningscommissie inzake aanvragen tot tijdelijke erkenning

Tijdens het werkjaar 2011 behandelde de Erkenningscommissie 11 dossiers.

Eind 2010 ontving de Erkenningscommissie twee aanvragen tot advies bij verbeterplannen bij aanvragen tot tijdelijke erkenning van opleidingen. De Erkenningscommissie heeft begin 2011 haar advies uitgebracht over deze aanvragen.

Eind 2011 werden nog twee aanvragen bij de Erkenningscommissie ingediend. De adviezen volgden begin 2012.

Hierna volgt een overzicht van de ingediende aanvragen met korte vermelding van het verdere verloop van de dossiers na het advies van de Erkenningscommissie.

UNIVERSITEITEN (6)

UNIVERSITEIT ANTWERPEN (1)			
Opleiding	Master of Arts in de theater- en filmwetenschap		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse Regering
29 juni 2011	Drie jaren	7 juli 2011: positief advies voor twee jaren	19 september 2011: tijdelijke erkenning voor twee jaren

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL (2)			
Opleiding	Bachelor of Arts in de taal- en letterkunde		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse Regering
20 mei 2011	Drie jaren	17 mei 2011: positief voor drie jaren	24 juni 2011: tijdelijke erkenning voor drie jaren
Opleiding	Master of Arts in de taal- en letterkunde		
20 mei 2011	Drie jaren	17 mei 2011: Positief advies voor drie jaren	24 juni 2011: tijdelijke erkenning voor drie jaren

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN (3)			
Opleiding	Master of Arts in de taalkunde		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse Regering
28 juni 2011	Drie jaren	1 augustus 2011: positief advies voor drie jaren	9 september 2011: tijdelijke erkenning voor drie jaren
Opleiding	Master of Arts in de westerse literatuur/Master of Arts in Western Literature		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse

			Regering
28 juni 2011	Drie jaren	1 augustus 2011: positief advies voor drie jaren	9 september 2011: tijdelijke erkenning voor drie jaren
Opleiding	Master of Arts in de bedrijfscommunicatie		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse Regering
28 juni 2011	Drie jaren	1 augustus 2011: positief advies voor drie jaren	9 september 2011: tijdelijke erkenning voor drie jaren

HOGESCHOLEN (6) (7: advies in 2012)

Hogeschool voor Wetenschap & Kunst (Lemmensinstituut) (2) (3: advies in 2012)			
Opleiding	Academische bacheloropleiding in het drama, afstudeerrichting woordkunst		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse Regering
1 februari 2011	Drie jaren	3 maart 2011: positief advies voor twee jaren	29 april 2011: tijdelijke erkenning voor twee jaren
	Master in het drama, afstudeerrichting woordkunst		
1 februari 2011	Drie jaren	3 maart 2011 : positief advies voor twee jaren	29 april 2011: tijdelijke erkenning voor twee jaren
	Professionele bacheloropleiding in de interieurvormgeving		
20 december 2011	Drie jaren	5 januari 2012	17 februari 2012: Tijdelijke erkenning voor drie jaren

ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL (2)			
Opleiding	Academische bacheloropleiding in de industriële wetenschappen		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse Regering
30 november 2011	Twee jaren	4 januari 2011: positief voor twee jaren	25 februari 2011: tijdelijke erkenning voor twee jaren
	Master in de industriële wetenschappen: elektronica-ICT		
30 november 2010	Twee jaren	4 januari 2001: positief voor twee jaren	25 februari 2011: tijdelijke erkenning voor twee jaren

ARTESIS HOGESCHOOL ANTWERPEN (2)			
Opleiding	Academische bacheloropleiding in de industriële wetenschappen: elektromechanica		
Datum aanvraag	Periode	Advies EC	Beslissing Vlaamse Regering
18 april 2011	Drie jaren	17 mei 2011: positief voor drie jaren	24 juni 2011: tijdelijke erkenning voor drie jaren
	Professionele bacheloropleiding in de toegepaste informatica		
14 november 2011	Drie jaren	2 december 2011: positief voor twee jaren	27 januari 2012: tijdelijke erkenning voor twee jaren

3.3.4. Evaluatie

3.3.4.1. Algemene bedenking

De Erkenningscommissie is van oordeel dat, uiteraard indien aantoonbaar duidelijke stappen tot remediëring worden gezet, voor deze dossiers in principe een positieve houding dient te worden ingenomen.

Bij de visitatie, die na de overgangperiode van tijdelijke erkenning volgt, zal immers de kwaliteit van de opleiding opnieuw beoordeeld worden.

3.4. Dossiers aanvragen samenvoegen en gezamenlijk organiseren van opleidingen

3.4.1. Decretale context

Samenvoegen

Het formuleren van een oordeel bij aanvragen tot samenvoegen van opleidingen werd door Onderwijsdecreet XX aan het takenpakket van de Erkenningscommissie toegevoegd, Art. V.20 van het Decreet van 9 juli 2010 betreffende het onderwijs XX voegt aan het Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen deze opdracht in art. 63duodecies toe (inwerkingtreding 1 september 2010).

Gezamenlijk organiseren

Het gaat hier om de organisatie van gezamenlijke opleidingen zoals bedoeld in het nieuwe artikel 63decies van het structuurdecreet en met name een bestaande opleiding aangeboden door een instelling wordt omgebouwd tot een gezamenlijke opleiding door het toetreden van een instelling die deze opleiding nog niet aanbiedt maar waarvoor de instelling wel de nodige decretale onderwijsbevoegdheid heeft.

3.4.2. Korte omschrijving van de procedure

“Art. 63duodecies § 1. De instellingsbesturen die een gezamenlijk georganiseerde opleiding conform artikel 63decies wensen te organiseren dienen uiterlijk op 1 november een dossier in bij de Erkenningscommissie voor de opleiding die de instelling het daaropvolgend academiejaar wenst te organiseren. De Erkenningscommissie beoordeelt of de aanvraag voldoet aan de voorwaarden vastgelegd in artikel 63decies, § 1 en § 2.

§ 2. Voor de samenvoeging van twee of meerdere bacheloropleidingen of twee of meerdere masteropleidingen tot één bacheloropleiding of masteropleiding, zoals bedoeld in artikel 63undecies dient het instellingsbestuur uiterlijk op 1 november een aanvraag in bij de Erkenningscommissie voor de samengevoegde opleiding die de instelling het daaropvolgend academiejaar wenst te organiseren. De Erkenningscommissie brengt een oordeel uit op basis van de volgende criteria :

1° de doelstellingen en beoogde leerresultaten van de samengevoegde opleiding verschillen niet substantieel van de oorspronkelijke opleidingen;

2° de samenhang (transparantie) van de benamingen blijft bewaard;

3° de taalvereisten voor de opleidingen, bepaald in artikel 91, worden nageleefd.

§ 3. De Erkenningscommissie bepaalt de vorm en de inhoud van het dossier dat bij de aanvragen, bedoeld in § 1 en § 2 moet worden gevoegd. De Erkenningscommissie brengt haar oordeel over de ingediende aanvragen uiterlijk op 1 december van hetzelfde kalenderjaar uit. Ze bezorgt haar oordeel aan het instellingsbestuur, aan de instantie die belast is met de opmaak van het Hoger Onderwijsregister en aan het Departement Onderwijs en Vorming.

Bij een negatief oordeel van de Erkenningscommissie, of als het oordeel niet tijdig wordt verstrekt, kan het instellingsbestuur binnen een vervaltermijn van vijftien kalenderdagen een tweede aanvraag indienen bij de Vlaamse Regering. De termijn voor de tweede aanvraag gaat in :

1° de dag na de datum van ontvangst van het negatieve oordeel;

2° de dag waarop de beoordelingstermijn voor de Erkenningscommissie is verstreken.

In het geval de instelling een tweede aanvraag indient, deelt de Vlaamse Regering haar beslissing aan het instellingsbestuur mee binnen een termijn van dertig kalenderdagen, die ingaat de dag na de datum van ontvangst van de tweede aanvraag. Als de beslissing van de Vlaamse Regering niet wordt meegedeeld binnen die termijn van dertig kalenderdagen, wordt het voorstel van het instellingsbestuur geacht positief beoordeeld te zijn.”

Bijlage 6 bevat de sjabloon ‘Aanvraag tot gezamenlijk organiseren van bachelor-/of masteropleidingen, tot samenvoegen van bachelor- of masteropleidingen’ dat de Erkenningscommissie ten behoeve van de aanvragers heeft opgesteld.

3.4.3. Ingediende dossiers

Tijdens het werkjaar 2011 heeft de Erkenningscommissie één aanvraag tot samenvoegen van opleidingen vanwege de K U Leuven ontvangen.

Het betreft een aanvraag tot samenvoegen van vijf bestaande Engelstalige master-na-masteropleidingen: Master of Science in Endodontics, Master of Science in Orthodontics, Master of Science in Paediatric Dentistry and Special Dental Care, Master of Science in Periodontology, Master of Science in Restorative Dentistry tot één **master-na-masteropleiding Master of Science in Specialised Oral Health Care, met vijf afstudeerrichtingen: Endodontics, Orthodontics, Paediatric Dentistry and Special Dental Care, Periodontology, Restorative Dentistry.**

Er werden geen aanvragen tot gezamenlijk organiseren van opleidingen ingediend.

3.4.4. Evaluatie

Zoals gezegd ontving de Erkenningscommissie het voorbije werkjaar één dossier tot samenvoegen van opleidingen.

Het betreft het samenvoegen van 5 bestaande Engelstalige master-na-masteropleidingen tot één master-na-masteropleiding met 5 afstudeerrichtingen.

Het dossier voldeed aan alle decretale vereisten.

Het visitatierapport stelt dat de visitatiecommissie deze gedachte inhoudelijk en organisatorisch genegen is, temeer daar er inhoudelijk een gemeenschappelijke stam is; structureel is dit zeker het geval.

De Erkenningscommissie stelt het op prijs dat dit voorstel van de K U Leuven ertoe heeft geleid dat alle aanbieders van opleidingen in de richting tandheelkunde voor de specialisaties tandheelkunde nu één ManaMa met afstudeerrichtingen/specialisaties hebben.

De UGent heeft immers reeds vorig jaar voor vier Nederlandstalige opleidingen in de tandheelkunde een gelijkaardige aanvraag ingediend en dit met gunstig gevolg.

Deze wijziging is intussen reeds ingevoerd.

3.5. Dossiers aanvragen verminderen of uitbreiden van de studieomvang van bachelor- of masteropleidingen (cf. wet, decreet, Europese richtlijn)

3.5.1. Decretale context

Artikel 63septies van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen voorziet naar de instellingen toe in de mogelijkheid tot aanvragen van vermindering of uitbreiding van de studieomvang van bachelor- of masteropleidingen om op deze wijze de bij of krachtens de wet, het decreet of Europese richtlijnen vastgelegde voorwaarden of richtlijnen met betrekking tot de studieomvang te realiseren.

3.5.2. Korte omschrijving van de procedure

“Art. 63septies § 1. De Vlaamse Regering kan de studieomvang van bachelor- of masteropleidingen verminderen of uitbreiden na advies van de Erkenningscommissie om op die manier de bij of krachtens de wet, het decreet of de Europese richtlijnen vastgelegde voorwaarden of richtlijnen met betrekking tot de studieomvang te realiseren.”

Het betreft hier gezamenlijke voorstellen van alle betrokken opleidingen.

3.5.3. Ingediende dossiers

Tijdens het werkjaar 2011 werden er 2 dossiers ingediend bij de Erkenningscommissie. Het betreft het voorstel tot vermindering van de studieomvang van de masteropleiding in de geneeskunde, en, hiermee samenhangend, het voorstel tot uitbreiding van de master-na-masteropleiding in de huisartsgeneeskunde.

Met het eerste voorstel wenste de Vlaamse Regering uitvoering te geven aan zowel de Europese richtlijn¹⁹ als aan de federale wetgeving²⁰ m.b.t. de omvang van de masterstudies in de geneeskunde (basisarts).

Met het tweede voorstel werd uitvoering gegeven aan de Europese richtlijn²¹ ter zake.

3.5.4. Evaluatie

Deze dossiers hebben een strikt formeel karakter. De Erkenningscommissie kan enkel nagaan of het geformuleerde ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering conform de bepalingen van wet, decreet of Europese richtlijn is waarop men zich beroept.

3.6. Dossiers aanvragen uitbreiding van studieomvang van masteropleidingen

3.6.1. Decretale context

Artikel 63bis en volgende²² van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen voorziet naar de instellingen toe in de mogelijkheid tot aanvraag tot uitbreiding van de studieomvang van masteropleidingen.

3.6.2. Korte omschrijving van de procedure

Art. 63bis *‘[[[Hogescholen en universiteiten kunnen uiterlijk op 31 oktober 2011, 30 juni 2012, 30 juni 2013 en 30 juni 2014 een aanvraag indienen bij de Vlaamse Regering tot uitbreiding van de studieomvang van een masteropleiding met een studieomvang van 60*

---

¹⁹ Richtlijn 2005/36/EG van het Europees parlement en de Raad van 7 september 2005.

²⁰ Wet van 12 mei 2011 tot inperking van de duur van de opleiding geneeskunde.

²¹ Richtlijn 2005/36/EG van het Europees parlement en de Raad van 7 september 2005.

²² Art. 63sexies, gewijzigd door art. V.39. van het decreet van 1 juli 2012 betreffende het onderwijs XXI.

studiepunten naar een masteropleiding met een studieomvang van 90 of 120 studiepunten met het oog op het starten van deze masteropleidingen ten vroegste vanaf het academiejaar dat volgt op het academiejaar waarin de Vlaamse Regering het in artikel 63sexies bedoelde besluit genomen heeft. De instellingen geven een motivatie waarom de verlengde masteropleiding in het in de aanvraag voorgestelde academiejaar, moet starten. De aanvragen worden gezamenlijk ingediend door alle instellingen die de betrokken opleidingen aanbieden. Aanvragen die betrekking hebben op de academische masteropleidingen van de hogescholen worden gezamenlijk ingediend door de hogescholen en de universiteiten die betrokken zijn bij de academisering van deze opleidingen.]]]³

Art. 63ter.

In de aanvraag tonen de instellingen gezamenlijk aan dat de [[[masteropleidingen van 90 of 120 studiepunten]]]³ zullen beantwoorden aan volgende structuur :

- de vakinhoudelijke vorming betreft 90 studiepunten en kan een differentiatie bevatten naar verschillende specialismen;

- de gerichte opleidingscomponenten betreffen ten minste 30 studiepunten en zijn specifiek gericht op één of meer van de volgende finaliteiten :

1° onderzoeksgerichte finaliteit;

2° lerarenopleiding, waarbij een deel van de lerarenopleiding ingebouwd wordt als afstudeerrichting in de initiële master zoals bepaald in artikel 55octies, § 2 en § 3, van dit decreet;

3° finaliteit naar andere beroepen dan leraar;

4° doorgedreven vakinhoudelijke specialisatie.

Art. 63 quater.

De voorstellen tot uitbreiding van de studieomvang van de masteropleidingen zullen getoetst worden aan de volgende criteria :

1° de opleidingen kunnen aantonen dat de context tot een uitbreiding van de studieomvang noodzaakt :

- de voorwaarden voor de erkenning van de kwalificatie zijn gewijzigd;

- de leerresultaten kunnen niet meer bereikt worden binnen de huidige studieomvang;

- de opleidingsomvang in de omringende landen voor vergelijkbare opleidingen bedraagt meer dan 60 studiepunten;

- de internationale en nationale arbeidsmarkt vraagt kwalificaties van meer dan 60 studiepunten;

2° de opleidingen kunnen aantonen dat er een objectief probleem van studeerbaarheid bestaat en dat de nieuwe studieomvang en opbouw van het curriculum de studeerbaarheid significant zal verbeteren;

3° de opleiding leidt in hoge mate tot een uitstroom naar onderzoeksloopbanen, gemeten in het relatieve aantal doctoraten dat in deze domeinen wordt behaald. De uitbreiding van de studieomvang dient zich te vertalen in een hoger streefcijfer wat het aantal doctoraten betreft;

4° de betreffende instellingen hebben de capaciteit en de kritische massa inzake academisch en wetenschappelijk personeel en infrastructuur om de nieuwe opleidingen op kwaliteitsvolle basis aan te bieden. Zij kunnen aantonen dat zij hierover beschikken door samenwerking met andere hogescholen en universiteiten.

Art. 63quinquies

Wanneer enkel aan de beide laatste criteria is voldaan, dan kan de uitbreiding van de studieomvang enkel betrekking hebben op de oprichting van masters met een onderzoeksgerichte finaliteit, waarbij er in dat vakgebied een aanbod van masteropleidingen van 60 studiepunten behouden blijft. Wanneer aan de vier criteria is voldaan, wordt er een algemene aanpassing van de studieomvang doorgevoerd. De instellingen specificeren voor welke variant zij een aanvraag indienen.

Ingeval een veralgemeende uitbreiding van de studieomvang wordt doorgevoerd zullen instellingen die niet over voldoende capaciteit beschikken om de uitbreiding te realiseren, verplicht zijn om samen te werken met een andere instelling of verplicht zijn het opleidingsaanbod van de betreffende master stop te zetten.

Art. 63sexies.

[[[De Vlaamse Regering neemt vóór 1 december van het jaar waarin de aanvraag werd ingediend een besluit betreffende de uitbreiding van de studieomvang, dit op basis van het advies van de Erkenningscommissie en het ingediende dossier.]]]²

[[[In afwijking van het eerste lid, neemt de Vlaamse Regering voor de aanvragen die uiterlijk op 31 oktober 2011 worden ingediend, een beslissing voor 1 april 2012.]]]³”

De sjabloon opgesteld ten behoeve van de indieners van aanvragen voor uitbreiding studieomvang van masteropleidingen gaat als bijlage 7.

3.6.3. Ingediende dossiers

Tijdens de indieningsronde van 31 oktober 2011 werden heel wat aanvragen voor uitbreiding van de studieomvang vooral uit het domein van de humane wetenschappen ontvangen.

De Erkenningscommissie Hoger Onderwijs heeft hier een adviesopdracht ten behoeve van de minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel.

De adviezen van de Erkenningscommissie worden begin 2012 ingewacht.

Tijdens de redactie van dit verslag is de procedure in volle ontwikkeling.

In het volgende jaarverslag zal hierover worden gerapporteerd.

OVERZICHT VAN DE BIJLAGEN BIJ DIT VERSLAG

- Bijlage 1:** Besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie
- Bijlage 2:** - Sjabloon ‘Aanvraagdossier ambtshalve geregistreeerde opleidingen: toets macrodoelmatigheid, toets nieuwe opleidingen’
- Toelichting bij de procedure voor het beoordelen van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor ambtshalve geregistreeerde opleidingen
- Bijlage 3:** Besluit van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs van 20 oktober 2004 tot vaststelling van de criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad
- Bijlage 4:** Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag bekrachtiging samenstelling visitatiecommissies
- Bijlage 5:** Sjabloon ‘Aanvraag tijdelijke erkenning na negatief accreditatiebesluit’
- Bijlage 6:** Sjabloon ‘Aanvraag tot gezamenlijk organiseren van bachelor-/of masteropleidingen, tot samenvoegen van bachelor- of masteropleidingen’
- Bijlage 7:** Sjabloon ‘Aanvraag uitbreiding studieomvang van opleidingen’

BIJLAGE 1:

Besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie

Besluit van de Vlaamse regering betreffende de samenstelling en de werking van de Erkenningscommissie

goedkeuringsdatum : **06 FEBRUARI 2004**

publicatiedatum : **B.S.18/05/2004**

De Vlaamse regering,

Gelet op het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, inzonderheid op artikel 9, 9bis, 9ter en 62, § 1, derde lid;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 20;

Gelet op het advies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad, gegeven op 22 april 2003;

Gelet op het advies van de Vlaamse Hogescholenraad, gegeven op 9 mei 2003;

Gelet op het advies van de Vlaamse Onderwijsraad gegeven op 13 mei 2003;

Gelet op het advies van de Vlaamse Vereniging van Studenten, gegeven op 7 mei 2003;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de Begroting, gegeven op 6 november 2003;

Gelet op het advies nr. 36.331/1 van de Raad van State, gegeven op 15 januari 2004 met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat voorliggend besluit in een transparante werkingsregeling voor de Erkenningscommissie voorziet en inzonderheid bepalingen omvat inzake de onafhankelijke werking ervan, hetgeen belangrijke waarborgen inhoudt voor de instellingen en deze op generlei wijze kan benadeligen; dat de Erkenningscommissie totnogtoe in overeenstemming met de principes van dit besluit heeft gehandeld; dat aldus de terugwerkende kracht van voorliggend besluit verantwoord is vanuit het oogpunt van de goede werking van de Erkenningscommissie en geen verkregen situaties aantast; dat deze terugwerkende kracht ook teruggebracht kan worden op een decretale grond, daar de bepalingen inzake de Erkenningscommissie overeenkomstig het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen reeds in werking traden op 1 januari 2003;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

Besluit :

Artikel 1.

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° administratie : de administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap;

2° associatie : een vereniging zonder winstoogmerk bedoeld in artikel 97 van het decreet;

3° decreet : het [decreet van 4 april 2003](#) betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

4° Erkenningscommissie : de commissie bedoeld in artikel 9 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

5° instelling : ambtshalve geregistreerde instelling bedoeld in artikel 7 van het decreet;

6° minister : de minister bevoegd voor het hoger onderwijs.

Art. 2.

§ 1. De Erkenningscommissie bestaat uit ten minste zeven en ten hoogste elf leden, de voorzitter inbegrepen.

De minister benoemt en ontslaat de leden van de Erkenningscommissie. Van de benoeming en het ontslag wordt mededeling gedaan aan de Vlaamse regering.

§ 2. De leden worden benoemd voor een periode van drie jaar.

Na afloop van de eerste periode zijn de leden eenmaal herbenoembaar voor een nieuwe periode van drie jaar.

§ 3. De leden van de Erkenningscommissie zijn geen personeelslid van een instelling of van een associatie.

Personeelsleden die onder het gezag van de Vlaamse regering staan, kunnen ook geen lid zijn van de Erkenningscommissie.

§ 4. De minister kan een lid slechts ontslaan wegens onbekwaamheid voor het vervullen van de functie, wegens kennelijke nalatigheid dan wel wegens andere zwaarwegende in de persoon van de betrokkene gelegen redenen.

Ontslag vindt voorts plaats op eigen verzoek van een lid.

Art. 3.

De zetel van de Erkenningscommissie is gevestigd in de lokalen van het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Art. 4.

Als de Erkenningscommissie van oordeel is dat de samenhang van de in de omvormingsvoorstellen vervatte benamingen van graden en kwalificaties onvoldoende is, kan zij omtrent door haar voorgestelde wijzigingen van benamingen advies vragen aan de

Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad, binnen door haar aangegeven termijnen.

Als de Erkenningscommissie bij het onderzoek van de macrodoelmatigheid van een nieuwe opleiding van oordeel is dat een betere afstemming van het opleidingsaanbod overwogen moet worden, kan zij terzake advies vragen aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad, de Vlaamse Hogescholenraad en aan de betrokken instellingen en associaties binnen door haar aangegeven termijnen.

De voorzitter van de Erkenningscommissie kan de betrokken instelling vragen binnen een door haar aangegeven termijn nadere inlichtingen en verduidelijkingen te verschaffen bij een voorgelegd dossier en desgevallend bijkomende documenten te bezorgen als de Erkenningscommissie of een daarbinnen ingestelde werkgroep van oordeel is dat de voorliggende stukken onvoldoende zijn om een gefundeerd advies te verstrekken.

Art. 5.

De Erkenningscommissie bepaalt haar interne werkwijze en eventuele interne taakverdeling; zij kan deze vastleggen in een reglement van inwendige orde, dat wordt megedeeld aan de Minister.

Art. 6.

Het secretariaat van de Erkenningscommissie alsmede het voor de Erkenningscommissie dienstige voorafgaande analysewerk van de dossiers wordt uitgevoerd door ambtenaren van de administratie, die daartoe worden aangewezen door de afdelingshoofden van de administratie in overleg met de voorzitter.

De administratie en de voorzitter van de Erkenningscommissie bepalen samen de wijze waarop zij hun taken ten behoeve van de Erkenningscommissie uitvoeren.

Art. 7.

De leden van de Erkenningscommissie zijn inzake de gegevens uit de werkzaamheden van de Erkenningscommissie tot geheimhouding verplicht, behoudens enig wettelijk voorschrift hen tot bekendmaking verplicht.

Ze doen geen mededeling over de ingediende omvormingsvoorstellen noch over de werkzaamheden van de Erkenningscommissie aan derden.

Alleen de voorzitter is gemachtigd toelichting te geven over het advies nadat de Erkenningscommissie zijn advies aan de minister heeft verstrekt.

Art. 8.

De Erkenningscommissie streeft naar consensus voor het bepalen van haar adviezen; zo de consensus niet wordt bereikt, kan de Erkenningscommissie maar een geldig besluit nemen als een meerderheid van de leden ermee instemt.

De Erkenningscommissie kan geldig beslissen indien de meerderheid van de leden aanwezig is.

De adviezen van de Erkenningscommissie aan de Vlaamse regering worden steeds tegelijkertijd meegedeeld aan de betrokken instelling.

Art. 9.

De kosten van de Commissie komen voor rekening van de Vlaamse Gemeenschap.

Onder "de kosten" wordt verstaan :

1° de kosten voor vergaderingen;

2° een forfaitaire vergoeding van door de voorzitter en de leden te maken reis- en verblijfkosten en andere algemene onkosten en van door de voorzitter te maken representatiekosten;

3° een honorarium aan de voorzitter en de leden als vergoeding voor de geleverde prestaties.

Het honorarium van de leden is vastgesteld op 6.000 euro op jaarbasis. De forfaitaire onkostenvergoeding van de leden is vastgesteld op 1.500 euro op jaarbasis. Het honorarium van de voorzitter is vastgesteld op 9.000 euro op jaarbasis. De forfaitaire onkostenvergoeding van de voorzitter is vastgesteld op 3.000 euro op jaarbasis.

Het honorarium en de onkostenvergoeding kunnen in maandelijkse schijven betaald worden.

De in het derde lid genoemde bedragen zijn brutobedragen en worden niet geïndexeerd.

Art. 10.

Dit besluit heeft uitwerking met ingang 1 oktober 2003.

Art. 11.

De minister is belast met de uitvoering van dit besluit.

BIJLAGE 2:

- Sjabloon 'Aanvraagdossier ambtshalve geregistreeerde opleidingen: macrodoelmatigheidstoets, toets nieuwe opleidingen

- Toelichting bij de procedure voor het beoordelen van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor ambtshalve geregistreeerde opleidingen

ERKENNING NIEUWE OPLEIDING VLAANDEREN

SJABLOON AANVRAAGDOSSIER AMBTSHALVE GEREГИSTREERDE INSTELLINGEN MACRODOELMATIGHEIDSTOETS TOETS NIEUWE OPLEIDINGEN

Opzet en structuur

De sjabloon van het aanvraagdossier ambtshalve geregistreerde instellingen is zo opgevat dat ze gebruikt kan worden zowel voor de aanvraag van de Macrodoelmatigheidstoets bij de Erkenningscommissie als voor de aanvraag van de Toets nieuwe opleiding bij de NVAO. Dit model werd opgesteld in overleg tussen de NVAO en de Erkenningscommissie.

De informatie onder rubriek II die uitsluitend bedoeld is voor de Macrodoelmatigheidstoets hoeft niet opgenomen te worden in de aanvraag voor de Toets Nieuwe Opleidingen.

Voor de aanvraag van de Macrodoelmatigheidstoets moet volgende informatie worden verstrekt:

- de informatiegegevens vermeld onder rubriek I - DE INSTELLING EN DE NIEUWE OPLEIDING
- de informatiegegevens gevraagd onder rubriek II – INFORMATIE ENKEL BESTEMD VOOR DE MACRODOELMATIGHEIDSTOETS;
- een aantal informatiegegevens gevraagd onder rubriek III –MOTIVERING VAN HET VOORSTEL VAN NIEUWE OPLEIDING. (zie verder)

Voor de aanvraag van de Toets nieuwe opleidingen moet volgende informatie worden verstrekt:

- de informatiegegevens vermeld onder rubriek I – DE INSTELLING EN DE NIEUWE OPLEIDING;
- de informatiegegevens vermeld onder rubriek III –MOTIVERING VAN HET VOORSTEL VAN NIEUWE OPLEIDING.

De inhoud van de onderwerpen, facetten en criteria van het beoordelingskader is ter informatie toegevoegd aan dit document, maar hoeft niet te worden opgenomen in het aanvraagdossier.

I. DE INSTELLING EN DE NIEUWE OPLEIDING

1. de instelling¹ die de nieuwe opleiding aanvraagt en de vestiging(en) waar de opleiding zal worden aangeboden in geval van erkenning
  - a. naam instelling;
  - b. aard instelling (ambtshalve geregistreerd / niet-ambtshalve geregistreerd);
  - c. adres instelling;
  - d. vestiging(en) opleiding;
  - e. tel/fax instelling;
  - f. e-mailadres instelling;
  - g. website;
  - h. naam en functie contactpersoon;
  - i. tel contactpersoon;
  - j. e-mail contactpersoon;
2. de naam van de nieuwe opleiding
3. de afstudeerrichtingen in voorkomend geval
4. de onderwijstaal gebruikt in de nieuwe opleiding
5. niveau en oriëntatie:
  - a. professioneel gerichte bachelor
  - b. bachelor na bachelor
  - c. academisch gerichte bachelor
  - d. master
  - e. master na master
6. de doelstellingen, zijnde domeinspecifieke leerresultaten van de nieuwe opleiding, zoals gezamenlijk door de betrokken opleiding(en) opgesteld conform VLUHR –handleiding, al dan niet reeds door NVAO gevalideerd.

¹ Als meerdere instellingen bij de nieuwe opleiding worden betrokken, dan moeten de gegevens van alle instellingen worden vermeld. Bij voorkeur wordt slechts één contactpersoon genoemd.

7. in voorkomend geval de opleidingsvarianten zoals decretaal omschreven
8. het studiegebied of (delen van) studiegebieden
9. nieuwe opleiding voor Vlaanderen: ja/nee
10. nieuwe opleiding enkel voor de instelling: ja/nee
11. de studieomvang van de nieuwe opleiding uitgedrukt in studiepunten
12. de graad waartoe de nieuwe opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en in voorkomend geval de specificatie van de graad
13. in voorkomend geval de titel die houders van de graad van deze nieuwe opleiding kunnen voeren
14. de aansluitingsmogelijkheden en de mogelijke vervolgoedingen, de vereiste vooropleidingen en toegangsvoorwaarden, zoals bedoeld in het Hoger Onderwijsregister en rekening houdend met de toelatingsvoorwaarden voorgeschreven in Hoofdstuk III, Afdeling 3 van het structuurdecreet ;
  - a) wat de opleidingen betreft aangevraagd door universiteiten en hogescholen :
    - 1) voor een bachelorsopleiding in het hoger professioneel onderwijs :
      - a) de bachelorsopleiding(en) die er rechtstreeks op volgen met de bijkomende voorwaarden ;
      - b) de mastersopleidingen die erop volgen met de bijkomende voorwaarden bedoeld in artikel 66, § 6 ;
      - c) de vermelding: "geen vervolgoeding" ;
    - 2) voor een bachelorsopleiding in het academisch onderwijs c.q. afstudeerrichting binnen een bachelorsopleiding in het academisch onderwijs :
      - a) de mastersopleiding(en) die er rechtstreeks op aansluiten overeenkomstig artikel 66, §2, eerste volzin ;
      - b) c.q. de mastersopleiding(en) die er op aansluiten overeenkomstig artikel 66, § 2, tweede volzin ;
      - c) eventueel de andere mastersopleiding(en) ;
      - d) c.q. de vermelding "geen rechtstreekse vervolgoeding" ;
    - 3) voor een mastersopleiding :
      - a) de bachelorsopleiding c.q. afstudeerrichting waarop de mastersopleiding rechtstreeks aansluit ;
      - b) in voorkomend geval: de bachelorsopleiding(en) c.q. afstudeerrichting(en) waarop de mastersopleiding aansluit overeenkomstig artikel 66, §2, tweede volzin ;
      - c) in voorkomend geval: de bachelorsopleiding(en) bedoeld in artikel 66, §6 ;
      - d) eventueel de andere bachelors-opleiding(en) ;
      - e) in voorkomend geval: de mastersopleidingen die erop volgen overeenkomstig artikel 66, §5 ;
      - f) in voorkomend geval: de mastersopleidingen die erop volgen met de bijkomende voorwaarden bedoeld in artikel 66, §5 ;
    - 4) voor een mastersopleiding die volgt op een andere mastersopleiding :
      - a) de mastersopleiding(en) waarop de mastersopleiding volgt ;
      - b) eventueel de andere mastersopleidingen met de bijkomende voorwaarden ;
    - 5) voor een bachelorsopleiding die volgt op een bachelorsopleiding :
      - a) de bachelorsopleiding(en) waarop de bachelorsopleiding volgt ;
      - b) eventueel de andere bachelorsopleidingen met de bijkomende voorwaarden.
  - b) wat de nieuwe opleidingen betreft aangeboden door de andere instellingen voor hoger onderwijs: de voor de studenten nuttige gegevens met betrekking tot de vooropleidingseisen en de mogelijke vervolgoedingen binnen de instellingen zelf.

15. het academiejaar waarin de opleiding in geval van erkenning voor het eerst zal worden aangeboden:
16. desgevallend het positief advies van de associatie waarvan de instelling lid is: ja/nee
17. in voorkomend geval het positief oordeel over de macrodoelmatigheid: ja/nee
  - a. datum oordeel:
18. bewijs van betaling voor aanvraag Toets nieuwe opleiding (5000 euro)

De bewijsstukken met betrekking tot de punten 16 en wat de toets nieuwe opleidingen betreft 17 en 18 moeten worden toegevoegd aan het informatiedossier.

II. INFORMATIE ENKEL BESTEMD VOOR DE MACRODOELMATIGHEIDSTOETS

Geef bondig (1 à 2 p.) een algemene samenvatting van uw argumentatie bij invulling van de decretale criteria.

1. Situering van de voorgestelde opleiding in het bestaande aanbod van opleidingen in de instelling, in de associatie en in Vlaanderen, met aanduiding van differentiëring tegenover andere gelijkaardige of verwante opleidingen.
2. Maatschappelijke relevantie van de opleiding
  - a. Beschrijving van de voldoende en naar verwachting duurzame behoefte op de arbeidsmarkt voor de voorgestelde opleiding;
  - b. Beschrijving van eventuele andere elementen van maatschappelijke relevantie buiten deze van de behoeften op de arbeidsmarkt;
  - c. Beschrijving van eventuele belangrijke wetenschappelijke ontwikkelingen waarvan de voortzetting en verspreiding de opleiding verantwoordt;
  - d. Beschrijving van eventuele bijzondere motieven van internationale samenwerking of bijzondere mogelijkheden voor de aantrekking of uitwisseling van studenten op internationaal vlak.
3. Doelmatigheid van het aanbieden van de opleiding
  - a. Concrete raming van studentenaantallen die kunnen verwacht worden voor de opleiding, met nauwkeurige aanduiding van hypothesen en werkwijze (desgevallend met een minimum- en een maximumverwachting);
  - b. Inschatting van verwachte effecten op aantallen studenten in andere opleidingen in de eigen en andere instellingen;
  - c. Opgave van eventuele specifieke redenen voor regionale spreiding van deze opleiding en/of verwante opleidingen;
  - d. Opgave van eventuele specifieke andere motiveringen voor bijkomend aanbod van de opleiding, zoals bv levensbeschouwelijke aspecten en gelijkaardige motieven.
4. Aanduiding hoe de opleiding past in het bevoegdheids- en deskundigheidsprofiel van de instelling en eventueel de associatie(aansluiting bij bestaande opleidingen en aanwezige deskundigheid)
5. Vermelding van eventueel overleg tussen instellingen op lokaal of regionaal vlak, binnen de associatie of op een hoger niveau aangaande het opleidingsaanbod in deze of verwante opleidingen en resultaat daarvan.
6. Het dossier dient de door de NVAO gevalideerde of de door de betrokken opleidingen gezamenlijk voorgestelde domeinspecifieke leerresultaten, indien de validatie nog niet heeft plaatsgehad, te bevatten, opgesteld conform de VLUHR-handleiding.
  - a. Beschrijving van de domeinspecifieke leerresultaten eigen aan de voorgestelde nieuwe opleiding. Indien het dossier een bestaande opleiding betreft, evenwel nieuw aan een instelling, en waarvan de domeinspecifieke leerresultaten reeds door de NVAO gevalideerd zijn, moeten deze overgenomen worden. Indien het dossier een in Vlaanderen nieuwe opleiding betreft, of indien de domeinspecifieke leerresultaten van een reeds bestaande opleiding nog niet door de NVAO gevalideerd zijn, dan moeten de domeinspecifieke leerresultaten opgesteld zijn conform de VLUHR-handleiding;. Indien het een opleiding, nieuw aan de instelling, maar reeds bestaand in Vlaanderen betreft, dienen de domeinspecifieke leerresultaten door alle betrokken opleidingen gezamenlijk opgesteld te zijn
  - b. Beschrijving relatie programma tussen de domeinspecifieke leerresultaten van de voorgestelde opleiding

Naast deze informatiegegevens moeten voor de aanvraag van de Macrodoelmatigheidstoets eveneens aangeleverd worden de informatiegegevens gevraagd in rubriek III. MOTIVERING VAN HET VOORSTEL VAN NIEUWE OPLEIDING onder de punten:

- 1.2. Beschrijving doelstellingen opleiding naar domeinspecifieke eisen
- 2.1. Beschrijving programma mbt eisen professionele/academische gerichtheid
- 2.2. Beschrijving relatie tussen doelstellingen en programma
- 2.5. Beschrijving toelatingsvoorwaarden
- 3.2. Beschrijving personeelsformatie (kwantiteit)
- 3.3. Beschrijving personeelsformatie (kwaliteit)
- 4.1. Beschrijving materiële voorzieningen
- 6.1. Afstudeergarantie
- 6.2. Investerings
- 6.3. Beschrijving financiële voorzieningen

III. MOTIVERING VAN HET VOORSTEL VAN NIEUWE OPLEIDING

Beschrijving van de nieuwe opleiding aan de hand van de 6 onderwerpen en de facetten uit het Toetsingskader. Per facet is in een kader de letterlijke tekst uit het Toetsingskader overgenomen.

In geval van flexibilisering van de nieuwe opleiding is door de opleiding aangegeven hoe deze flexibilisering gestalte wordt gegeven. Per relevant onderwerp en facet is ook aangegeven hoe de kwaliteit van de opleiding in geval van flexibilisering wordt gegarandeerd.

1. Doelstellingen opleiding

In de opleidingsdoelstellingen beschrijft de instelling voor de nieuwe opleiding de eindkwalificaties die de afgestudeerden moeten bereiken aan het eind van de bachelor- of mastersopleiding. De doelstellingen geven een goed beeld van de kennis, de vaardigheden en de attitudes die de studenten tijdens het opleidingstraject moeten verwerven.

In het geval dat een opleiding haar domeinspecifieke leerresultaten zoals gezamenlijk door alle betrokken opleidingen conform de VLUHR-handleiding opgesteld heeft is alle onderstaande, gevraagde informatie uit 1.1. en 1.2. via het VLUHR-sjabloon aangeleverd. Elke opleiding kan evenwel nog eigen eindkwalificaties buiten de domeinspecifieke leerresultaten op Vlaams niveau toevoegen. Van deze bijkomende leerresultaten blijven de relatie tot de decretale opleidingsdoelstellingen (facet 1.1.) en de informatie uit facet 1.2. evenwel toe te leveren.

De algemene opleidingsdoelstellingen die de eindkwalificaties van de afgestudeerden beschrijven, krijgen vervolgens concreet vorm in een opleidingsprogramma en in meer specifieke doelstellingen op het niveau van de opleidingsonderdelen (zie hiervoor Onderwerp 2: Programma en meer bepaald facet 2.1: Relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma).

1.0. Algemene beschrijving van de opleiding

Aan te leveren informatie:

- Beknopte beschrijving en situering van de nieuwe opleiding en het opleidingsprogramma

1.1. Beschrijving doelstellingen opleiding naar niveau en oriëntatie

Aan te leveren informatie indien domeinspecifieke leerresultaten, al dan niet reeds gevalideerd door de NVAO, afwijken van het VLUHR-sjabloon en/of afwijken van de bijhorende handleiding:

- Beschrijving doelstellingen en relatie tot onderstaand facet 1.1. en bijhorende criteria
  - specifieke afstemming op toetsingseisen, in het bijzonder wat beoogde eindkwalificaties van studenten betreft naar niveau (bachelor/master) en oriëntatie (professioneel / academisch), zoals beschreven in onderstaand facet.

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

- professioneel gerichte bachelor
- academisch gerichte bachelor
- master

Professioneel gerichte bachelor

De opleidingsdoelstellingen zijn erop gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;
- het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

Academisch gerichte bachelor

De opleidingsdoelstellingen zijn erop gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige managementtaken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties als een onderzoekende houding, kennis hebben van onderzoeksmethoden en –technieken en deze adequaat kunnen toepassen, het vermogen om de relevante data te verzamelen die een oordeelsvorming over maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische vraagstukken kunnen sturen, een appreciatie van de onzekerheid, de ambiguïteit en de grenzen van de kennis en de vaardigheid tot het probleemgestuurd initiëren van onderzoek;
- het begrip van de wetenschappelijk-disciplinaire basiskennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, een systematische kennis van de kernelementen van een discipline met inbegrip van het verwerven van coherente en gedetailleerde kennis deels geïnspireerd door de nieuwste ontwikkelingen van de discipline en een begrip van de structuur van het vakgebied en de samenhang met andere vakgebieden.

Master

De opleidingsdoelstellingen zijn erop gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties op een gevorderd niveau als het vermogen om op een wetenschappelijke wijze te denken en te handelen, het om kunnen gaan met complexe problemen, het kunnen reflecteren op het eigen denken en werken en het kunnen vertalen van die reflectie naar de ontwikkeling van meer adequate oplossingen, het vermogen tot het communiceren van het eigen onderzoek en probleemoplossingen met vakgenoten en leken en het vermogen tot oordeelsvorming in een onzekere context;
- het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau als het kunnen gebruiken van methoden en technieken in onderzoek, het kunnen ontwerpen van onderzoek, het kunnen toepassen van paradigma's in het domein van de wetenschappen of kunsten en het kunnen aanduiden van de grenzen van paradigma's, het vermogen tot originaliteit en creativiteit met het oog op het continu uitbreiden van de kennis en inzichten en het samen kunnen werken in een multidisciplinaire omgeving;
- een gevorderd begrip en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, inzicht hebben in de nieuwste kennis van het vakgebied of delen ervan, in staat zijn om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en te interpreteren, in staat zijn om in één of enkele delen van het vakgebied een originele bijdrage aan de kennis te leveren en het bezitten van specifieke bij het vakgebied horende vaardigheden als ontwerpen, onderzoeken, analyseren en diagnosticeren;
- hetzij het beheersen van de competenties nodig voor het zelfstandig kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek of de zelfstandige beoefening van de kunsten op het niveau van een beginnend onderzoeker of kunstenaar, hetzij het beheersen van de algemene en specifieke beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

1.2. Beschrijving doelstellingen opleiding naar domeinspecifieke leerresultaten

Aan te leveren informatie indien domeinspecifieke leerresultaten, al dan niet reeds gevalideerd door de NVAO, afwijken van het VLUHR-sjabloon en/of afwijken van de bijhorende handleiding:

- Beschrijving doelstellingen en relatie tot onderstaand facet en criteria:
  - Beschrijving domeinspecifiek referentiekader voor nieuwe opleiding
    - Aansluiting bij nationale en internationale eisen
    - Aansluiting bij eisen beroepenveld en aanduiding hoe het domeinspecifieke referentiekader is afgestemd met het relevante beroepenveld. Bij voorkeur een onderzoeksverslag over de steun uit het brede werkveld en/of over de aansluiting bij internationale eisen

- Beschrijving van specifieke beroepssituaties waarin een beginnend afgestudeerde kan terechtkomen
  - Aansluiting bij beroepsreglementering/regelgeving (in voorkomend geval)
- Profilering en differentiatie van de nieuwe opleiding ten opzichte van bestaande binnenlandse en/of buitenlandse opleidingen naar opleidingsdoelstellingen en in relatie tot de eigen visie op het beroep/de discipline, gezien recente evoluties en te verwachten ontwikkelingen
- Beschrijving van specifieke beroepen of beroepssituaties waarin een afgestudeerde uit de nieuwe opleiding als beginnend beroepsbeoefenaar terecht kan komen
- Indien sprake is van flexibele, vraaggestuurde of open curricula, beschrijving van de wijze waarop doelstellingen worden geformuleerd en/of bewaakt.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk of kunstpraktijk). Ze zijn, in geval van gereguleerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake.

Voor professioneel gerichte bachelorsopleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld.

Voor academisch gerichte bachelorsopleidingen en mastersopleidingen zijn de eindkwalificaties ontleend aan eisen vanuit de wetenschappelijke en/of artistieke discipline, de internationale wetenschapsbeoefening en voor daarvoor in aanmerking komende opleidingen de praktijk in het relevante beroepenveld.

2. Programma

De uitwerking en de uitvoering van het programma moeten aansluiten bij en bijdragen aan de gemaakte keuzes voor het didactische concept en de algemene doelstellingen van de nieuwe opleiding (= de nagestreefde eindkwalificaties zijnde de domeinspecifieke leerresultaten van de afgestudeerde). Die algemene opleidingsdoelstellingen moeten aldus overtuigend in het programma zijn geconcretiseerd, voornamelijk door een consequente vertaling van de algemene opleidingsdoelstellingen in de meer concrete doelstellingen van de opleidingsonderdelen.

In het didactische concept van de nieuwe opleiding expliciteert de instelling in grote lijnen hoe zij het leerproces zal vormgeven en ondersteunen, en hoe de opleidingsdoelstellingen binnen de gegeven randvoorwaarden op de best mogelijke manier kunnen worden gerealiseerd.

2.1. Beschrijving programma mbt eisen professionele/academische gerichtheid

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van het programma op hoofdlijnen, met aanduiding van de operationalisering wat betreft de gerichtheid
- Beschrijving van het curriculum waarvan minimaal het eerste jaar in detail (beschrijving per opleidingsonderdeel van doelstellingen, onderwijsvorm, studieomvang, beoordelingsvorm, eventueel verwevenheid met onderzoek en/of werkveld) en de volgende studiejaar op hoofdlijnen
- In voorkomend geval beschrijving doelstellingen eindwerk of stage
- Beschrijving hoe het programma en de opleidingsonderdelen aansluiten bij de doelstellingen van de opleiding, waaronder de verwevenheid/interactie met onderzoek en/of beroeps- of kunstpraktijk
- Beschrijving hoe het opleidingsprogramma wordt geactualiseerd

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

Het programma sluit aan bij de volgende criteria voor professionele of academische gerichtheid:
Professioneel gerichte bachelorsopleiding:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, de kunstpraktijk en/of (toegepast) onderzoek
- Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- of artistieke vaardigheden, en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk

Academisch gerichte bachelorsopleiding en mastersopleiding:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats in interactie tussen het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek (met inbegrip van het onderzoek in de kunsten) binnen relevante disciplines
- Het programma sluit aan bij ontwikkelingen in de relevante wetenschappelijke discipline(s) door aantoonbare verbanden met actuele wetenschappelijke theorieën
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de ontwikkeling en beoefening van de kunsten
- Bij daarvoor in aanmerking komende opleidingen heeft het programma aantoonbare verbanden met de actuele praktijk van de relevante beroepen

2.2. Beschrijving relatie tussen doelstellingen en programma

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving hoe de doelstellingen worden vertaald in het programma
- Beschrijving van het didactische concept, de werkvormen en de evaluatievormen
- Modaliteiten van de organisatie van de nieuwe opleiding
- Indien van toepassing specifieke beschrijving van de flexibilisering van curriculum en/of leeromgeving en/of organisatievormen, en de wijze waarop de doelstellingen van de nieuwe opleiding in

dit geval worden gerealiseerd. Beschrijving van de aangeboden flexibele leerwegen. Beschrijving van de specifieke processen die met flexibilisering gepaard gaan. Beschrijving van de procedure waarmee flexibele (geïndividualiseerde) curricula worden goedgekeurd en waarmee gegarandeerd wordt dat deze ertoe leiden dat de doelstellingen van de nieuwe opleiding worden gerealiseerd.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

Het programma, het didactische concept, de werkvormen en de wijze van toetsing weerspiegelen de te bereiken eindkwalificaties van de opleiding.

De te bereiken eindkwalificaties zijn aantoonbaar vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.

2.3. Beschrijving samenhang programma

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de samenhang in het programma (sequentiële opbouw en coherentie)
- Beschrijving van de voorziene werkvormen en onderwijsmiddelen
- Indien van toepassing beschrijving van de relatie tussen het programma en flexibele leertrajecten, in het bijzonder de bewaking van de coherentie van het (individuele) flexibele leertraject.

Facet 2.3. Samenhang programma

Het beoogde programma is inhoudelijk samenhangend.

2.4. Beschrijving studielast

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de studielast
- Beschrijving van de wijze waarop studielast wordt geverifieerd

Facet 2.4. Studielast

De studietijd sluit aan bij de norm vastgelegd krachtens decreet.

2.5. Beschrijving toelatingsvoorwaarden

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de toelatingsvoorwaarden en de beoogde studenteninstroom
- Indien van toepassing beschrijving van het voorbereidings- of schakelprogramma
- Beleid voor elders verworven competenties (EVC) en eerder verworven kwalificaties (EVK)
- Specifieke regelingen voor aansluiting vooropleiding en toelatingsvoorwaarden
- Specifieke regelingen in geval van flexibele instroommogelijkheden

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten: Bachelor:

- diploma secundair onderwijs, diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie of een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of een andere internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend
- door het instellingsbestuur bepaalde voorwaarden voor personen die niet aan bovengenoemde voorwaarden voldoen

<p>Bachelor na bachelor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bachelorgraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), eventueel aangevuld met een onderzoek naar geschiktheid of bekwaamheid of een voorbereidingsprogramma <p>Master:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bachelorgraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), en in voorkomend geval aangevuld met een geïndividualiseerd opleidingsprogramma, een voorbereidingsprogramma of een schakelprogramma <p>Master na master:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mastergraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), eventueel aangevuld met een onderzoek naar geschiktheid of bekwaamheid of een voorbereidingsprogramma.

2.6. Beschrijving studieomvang

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving studieomvang en de voorgenomen maatregelen om deze te bewaken

<p>Facet 2.6. Studieomvang</p> <p>De opleiding voldoet aan formele eisen m.b.t. de studieomvang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bachelor: tenminste 180 studiepunten - Bachelor na bachelor: tenminste 60 studiepunten - Master: tenminste 60 studiepunten - Master na master: tenminste 60 studiepunten

2.7. Enkel voor mastersopleidingen: beschrijving masterproef

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de doelstellingen, het concept en de werkvormen van de masterproef
- Beschrijving van de wetenschappelijke onderbouwing

<p>Facet 2.7. Masterproef</p> <p>De mastersopleiding wordt afgesloten met een masterproef. Deze heeft een omvang van tenminste één vijfde van het totale aantal studiepunten met een minimum van 15 en een maximum van 30 studiepunten.</p>
----

3. Inzet personeel

De personeelsformatie betreft zowel de bestaande personeelsleden die in de nieuwe opleiding worden ingezet als de nog aan te trekken personeelsleden.

3.1. Beschrijving personeelsformatie naar gerichtheid

Aan te leveren informatie

Beschrijving en motivering van de personeelsformatie m.b.t. eisen gerichtheid (onderzoeksgerichtheid, relatie met werkveld, professionele ervaring, ervaring met kunstpraktijk / onderzoekdeskundigheid)

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De opleiding sluit aan bij de volgende criteria voor de inzet van personeel van een professioneel gerichte of een academisch gerichte opleiding:

Professioneel gerichte opleidingen

- Het onderwijs zal voor een belangrijk deel worden verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroeps- of kunstpraktijk

Academisch gerichte opleidingen:

- Het onderwijs zal voor een belangrijk deel worden verzorgd door onderzoekers die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied (met inbegrip van het onderzoek in de kunsten)
- Bij de daartoe in aanmerking komende opleidingen zal daarenboven voldoende personeel beschikken over kennis en inzicht in de desbetreffende beroeps- of kunstpraktijk

3.2. Beschrijving personeelsformatie (kwantiteit)

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van de personeelsformatie (omvang, beoogde docent/student ratio)

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

- Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen starten.
- Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen continueren.

3.3. Beschrijving personeelsformatie (kwaliteit)

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van de personeelsformatie (statuut, kwalificaties, deskundigheid)
- Overzicht van in te zetten personeelsleden (kort cv in bijlage)
- Beschrijving van de deskundigheid van het personeel in relatie tot werkvormen, didactisch concept en organisatorische vereisten, en indien van toepassing in relatie tot flexibiliseringsaspecten

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

Het in te zetten personeel is gekwalificeerd voor een inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma

4. Voorzieningen

4.1. Beschrijving materiële voorzieningen

De materiële voorzieningen betreffen zowel de bestaande voorzieningen die in de nieuwe opleiding worden ingezet als de nog te realiseren voorzieningen.

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de onderwijsinfrastructuur en pedagogische uitrusting ten behoeve van de nieuwe opleiding
- Beschrijving van de studenten- en docentfaciliteiten

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De voorgestelde huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

4.2. Beschrijving studiebegeleiding

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van het systeem van studiebegeleiding (instroombegeleiding, begeleiding tijdens studie, rekening houdend met didactisch concept, werkvormen en in voorkomend geval gehanteerde vormen van flexibilisering)

Facet 4.2. Studiebegeleiding

Er is voorzien in personele capaciteit voor studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten die adequaat zijn met het oog op de studievoortgang.

5. Interne kwaliteitszorg

5.1. Beschrijving intern kwaliteitszorgsysteem

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van het systeem van interne kwaliteitszorg (o.a. wijze van evaluatie, wijze van bepaling en implementatie van verbetertrajecten)
- Indien van toepassing, beschrijving van het systeem voor kwaliteitsborging van flexibiliseringsprocessen.

Facet 5.1. Systematische aanpak

Er is voorzien in een systeem van interne kwaliteitszorg, waarbij mede aan de hand van toetsbare streefdoelen en periodieke evaluaties verbetermaatregelen worden getroffen.

5.2. Beschrijving betrokkenheid actoren bij intern kwaliteitszorgsysteem

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de betrokkenheid van de actoren bij interne kwaliteitszorg

Facet 5.2. Betrokkenheid

Bij de interne kwaliteitszorg zullen medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief worden betrokken.

6. Condities voor Continuïteit

6.1. Afstudeergarantie

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving van de wijze waarop afstudeergarantie wordt vormgegeven

Facet 6.1. Afstudeergarantie

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen.

6.2. Investerings

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van investeringen en bijkomende voorzieningen
  - Infrastructuur (bestaand en specifiek te voorzien)
  - Pedagogische uitrusting, computerfaciliteiten, databanken, faciliteiten voor e-learning, ateliers en werkruimten etc. (bestaand en specifiek te voorzien)
  - Specifieke investeringen

Facet 6.2. Investerings

De voorziene investeringen zijn toereikend om de opleiding (inclusief voorzieningen) tot stand te brengen.

6.3. Beschrijving financiële voorzieningen

Aan te leveren informatie:

- Beschrijving en motivering van de financiële voorzieningen
- Financieel vijfjarenplan
- Jaarrekening en balans van de voorbije drie jaar

Facet 6.3. Financiële voorzieningen

De financiële voorzieningen zijn toereikend om het volledige opleidingstraject te kunnen aanbieden.

Bekrachtigd door de Erkenningscommissie sept 2010

Erkenningscommissie Hoger Onderwijs Vlaanderen

Toelichting bij de procedure voor het beoordelen van de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor ambtshalve geregistreerde instellingen

1. Situering

1.1. De Erkenningscommissie ingesteld krachtens art. 9 van het structuurdecreet⁽²³⁾ heeft als één van haar opdrachten het uitbrengen van een oordeel over de macrodoelmatigheid van nieuwe opleidingen voor de “ambtshalve geregistreerde instellingen”, dat zijn de in het structuurdecreet vermelde hogescholen en universiteiten, alsmede enkele instellingen erkend voor postinitieel onderwijs⁽²⁴⁾ en de erkende faculteiten voor protestantse godgeleerdheid.

1.2. Buiten de uitzonderingen die in het structuurdecreet uitdrukkelijk zijn aangeduid, geldt er een tijdelijke programmeringsstop voor nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs:

- Nieuwe bachelorsopleidingen en nieuwe master-na-mastersopleidingen kunnen slechts na erkenning door de Vlaamse regering aangeboden worden vanaf 2006-2007; aanvragen daarvoor kunnen ingediend worden vanaf 1 januari 2005;
- Nieuwe initiële mastersopleidingen kunnen slechts na erkenning door de Vlaamse regering aangeboden worden vanaf 2009-2010; aanvragen daarvoor kunnen ingediend worden vanaf 1 januari 2008.

1.3. De hierna beschreven procedure voor de beoordeling van de macrodoelmatigheid van een nieuwe opleiding door de Erkenningscommissie is de eerste fase van een aanvraagproces dat kan leiden tot de erkenning van een nieuwe opleiding door de Vlaamse regering, waarna de opleiding op het Hoger Onderwijsregister wordt geplaatst en door de betrokken instelling kan worden aangeboden.

- De eerste stap is de aanvraag bij de Erkenningscommissie en het oordeel omtrent de macrodoelmatigheid door de Erkenningscommissie.

---

²³ Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, zoals gewijzigd door verschillende decreten.

²⁴ Decreet van 18 mei 1999 betreffende sommige instellingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening

- Ingeval de Erkenningscommissie de macrodoelmatigheid negatief heeft beoordeeld of binnen de gegeven termijn van 60 dagen geen oordeel heeft uitgebracht, staat de mogelijkheid open om een tweede aanvraag in te dienen bij de Vlaamse regering, die dan oordeelt over de macrodoelmatigheid.
- Als de instelling een positief oordeel over de macrodoelmatigheid heeft verkregen van de Erkenningscommissie of van de Vlaamse regering, of als de Vlaamse regering binnen de gegeven termijn van 30 dagen geen oordeel heeft uitgebracht, dan en pas dan kan de aanvraag voor de toets nieuwe opleidingen worden ingediend bij de NVAO (Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie).
- Indien het toetsingsrapport van de NVAO een positieve conclusie inhoudt kan de Vlaamse regering de opleiding erkennen en in het Hoger Onderwijsregister laten plaatsen.

1.4. De basisregelen van de procedure worden aangeduid in het structuurdecreet, art.9 bis, tweede lid, art. 61 en art. 62, alsmede in het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 2004 betreffende de samenstelling en de werking van de erkenningscommissie en het besluit van de Vlaamse regering van 11 juni 2004 betreffende de indiening van aanvragen voor nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs. Dit laatste besluit somt de gegevens op die moeten voorkomen in de aanvraag bij de Erkenningscommissie.

Krachtens art. 3 van het besluit van 11 juni 2004 kan de Erkenningscommissie de nadere concretisering bepalen van deze gegevens. Daartoe moet de Erkenningscommissie overleg plegen met het accreditatieorgaan omtrent de informatie-elementen die gemeenschappelijk zijn aan de bij beide organen in te dienen dossiers. Dit overleg heeft plaatsgevonden en op grond daarvan keurde de Erkenningscommissie op 16 september 2004 de aanvraagsjabloon goed met de precisering van de aan te leveren informatie. Het is een gemeenschappelijke sjabloon voor de Erkenningscommissie en voor de NVAO met opsomming van:

- de informatie-elementen die noodzakelijk zijn voor beide instanties
- de informatie-elementen enkel dienstig voor de Erkenningscommissie (voor het oordeel over de macrodoelmatigheid)
- de informatie-elementen enkel dienstig voor de NVAO (voor de toets nieuwe opleidingen). Op deze wijze wordt vermeden dat de instelling totaal verschillende dossiers moeten opstellen en wordt de administratieve last beperkt. De sjabloon is toegevoegd als bijlage bij deze toelichting.

2. Procedure

2.1. Aanvraag en dossiersamenstelling

De aanvraag voor de toetsing van de macrodoelmatigheid wordt ingediend bij de Erkenningscommissie ten laatste op 1 april van het kalenderjaar voorafgaand aan het academiejaar waarin de instelling de opleiding voor het eerst zal kunnen aanbieden. (b.v. in te dienen voor 1 april 2005 voor een opleiding die men wil kunnen aanbieden vanaf het academiejaar 2006-2007).

De aanvraag wordt ingediend per aangetekend schrijven of tegen afgifte van een ontvangstbewijs door de voorzitter van de Erkenningscommissie of door een door hem/haar aangewezen ambtenaar van de administratie hoger onderwijs. De datum van de poststempel of van het ontvangstbewijs geldt als vaste datum van de ontvangst.

De Erkenningscommissie brengt haar oordeel over de ingediende aanvragen uiterlijk uit op 1 juni van het kalenderjaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de instelling de opleiding op zijn vroegst wil aanbieden.

Bij de aanvraag dient een aanvraagdossier gevoegd te worden, waarbij gebruik gemaakt wordt van de sjabloon die hiervoor is opgesteld. De sjabloon is beschikbaar op schriftelijk verzoek in elektronische vorm en kan tevens gedownload worden op de website van de NVAO (www.nvao.net) en op de website van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, hoger onderwijs (www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs).

De aanvraagdocumenten dienen zowel elektronisch als op papier (in tienvoud) aangeleverd te worden. Aanvullende bijlagen kunnen op papier en/of elektronisch aangeleverd worden.

De aanvraag op papier dient **in tienvoud** gericht te worden naar:

Voorzitter Erkenningscommissie Hoger Onderwijs

Prof. Dr Jaap van Marle
p.a. Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Departement Onderwijs en Vorming

Erkenningscommissie Hoger Onderwijs

Koning Albert II-laan 15 – verdiep 7 C 20
1210 Brussel

De elektronische aanvraag dient tegelijkertijd gericht te worden aan:

Beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be

2.2. Onderzoek van ontvankelijkheid en volledigheid van het dossier

De Erkenningscommissie onderzoekt zo spoedig als mogelijk of het aanvraagdossier volledig en volgens de voorschriften is ingediend.

Daarnaast wordt nagegaan of de aanvraag voldoet aan de decretale bepalingen terzake, zoals de bij decreet bepaalde onderwijsbevoegdheid van de instelling, of het dossier tijdig werd ingediend voor de mogelijke aanbieding van de opleiding in het

voorgestelde academiejaar, of desgevallend aangeduid is welke bestaande opleiding wordt afgebouwd parallel met de uitbouw van de nieuwe opleiding, of er een positief advies is van de betrokken associatie enz.

De Erkenningscommissie kan dit preliminair onderzoek doen uitvoeren door een beperkte werkgroep in haar schoot, die haar conclusies ter bevestiging voorlegt aan de commissie.

Indien een dossier niet volledig is of niet volgens de voorschriften is ingediend brengt de Erkenningscommissie dat per brief en met een mailbericht onverwijld ter kennis van de instelling en geeft zij aan de instelling de gelegenheid het dossier te vervolledigen binnen de door de Erkenningscommissie aangegeven termijn.

Indien een aanvraag niet voldoet aan de decretale bepalingen brengt de Erkenningscommissie dat per brief en met een mailbericht onverwijld ter kennis van de instelling en geeft ze aan de instelling de gelegenheid op deze vaststellingen te antwoorden binnen de door de Erkenningscommissie aangegeven termijn.

Wanneer binnen de gegeven termijn niet afdoend is geantwoord op opmerkingen inzake essentiële decretale bepalingen, of wanneer gevraagde aanvullingen van het dossier niet of niet op afdoende wijze werden aangeleverd, kan de Erkenningscommissie de aanvraag in dit stadium onontvankelijk verklaren; de voorzitter van de Erkenningscommissie deelt deze beslissing bij aangetekend schrijven en per mailbericht mede aan de instelling; hij deelt de beslissing ter informatie mede aan de Vlaamse minister bevoegd voor hoger onderwijs, en desgevallend aan de associatie waarvan de instelling deel uitmaakt.

In de andere gevallen neemt de Erkenningscommissie het aanvraagdossier in behandeling, onverminderd de mogelijkheid van een nader onderzoek omtrent het voldoen aan decretale bepalingen, wanneer dat om redenen van zorgvuldigheid is aangewezen.

De Erkenningscommissie deelt het aanvraagdossier mede aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad en aan de Vlaamse Hogescholenraad en verzoekt hen daarover advies te verstrekken binnen een termijn die ze aangeeft.

2.3. Onderzoek ten gronde van het aanvraagdossier

2.3.1. Indien nodig onderzoekt de Erkenningscommissie nader eventuele resterende vragen omtrent wettelijkheidsaspecten van de voorgestelde opleiding.

2.3.2. Onderzoek van de situering van de opleiding

De Erkenningscommissie gaat na in welke mate de voorgestelde opleiding een nieuwe opleiding is in Vlaanderen, dan wel een bestaande opleiding die door de betrokken instelling nieuw wordt aangeboden.

De Erkenningscommissie gaat na hoe de opleiding zich differentieert tegenover bestaande gelijkaardige en/of verwante opleidingen in Vlaanderen en eventueel in andere landen.

De Erkenningscommissie gaat na welke gelijkaardige of verwante opleidingen worden aangeboden in Vlaanderen, welke de regionale spreiding van het aanbod is, welke studentenaantallen deze aantrekken, welke aantallen diploma's afgeleverd worden en volgens welke trend zich deze aantallen ontwikkelen.

2.3.3. Nazicht van de maatschappelijke relevantie van de opleiding

De Erkenningscommissie gaat na of op voldoende wijze is aangetoond dat er voor deze opleiding een voldoende en naar verwachting duurzame behoefte is op de arbeidsmarkt, of dat er een belangrijke maatschappelijke relevantie van de opleiding bestaat ook al is deze niet zichtbaar op de arbeidsmarkt.

De Erkenningscommissie gaat na of er belangrijke wetenschappelijke ontwikkelingen worden aangetoond waarvan de verspreiding of de voortzetting deze opleiding in voldoende mate verantwoordt.

De Erkenningscommissie gaat na of er bijzondere motieven worden aangetoond van internationale samenwerking of bijzondere mogelijkheden voor de positionering voor de aantrekking en uitwisseling van studenten op internationaal vlak.

2.3.4. Nazicht van de doelmatigheid van de aanbidding van de opleiding door de betrokken instelling

De Erkenningscommissie gaat na of er op voldoende wijze wordt aangetoond dat er een voldoende belangstelling voor de opleiding kan worden verwacht.

De Erkenningscommissie gaat na of op voldoende wijze wordt aangetoond welk desgevallend het effect kan zijn op de aantallen studenten in gelijkaardige en verwante opleidingen.

De Erkenningscommissie gaat na of er eventueel op voldoende wijze wordt aangetoond dat er specifieke redenen zijn voor een betere regionale spreiding van het onderwijsaanbod.

De Erkenningscommissie gaat na of er eventueel op voldoende wijze bijzondere motiveringen, zoals bv. levensbeschouwelijke aspecten, worden aangetoond voor het aanbod van deze en gelijkaardige opleidingen.

2.3.5. Nazicht van inpassing in profiel van de instelling en van omvang van noodzakelijke personeelsinzet en middeleninzet voor de opleiding.

De Erkenningscommissie gaat na in welke mate de opleiding aansluit bij het huidige profiel van opleidingsaanbod en van deskundigheid van de instelling.

De Erkenningscommissie gaat na welke de omvang en de kwalificatie is van het personeel dat volgens de gegevens van de aanvraag in totaal zal ingezet

worden voor de opleiding en welk deel ervan bijkomend moet worden aangeworven.

De Erkeningscommissie gaat na welke materiële voorzieningen en welke investeringen volgens de gegevens van de aanvraag bijkomend nodig zijn voor de opleiding.

2.3.6. Nazicht van overleg en afstemming binnen de betrokken instelling en de associatie en tussen instellingen en associaties

De Erkeningscommissie gaat na of er voorafgaand aan de aanvraag overleg en afstemming geweest is binnen de betrokken instelling en associatie, tussen instellingen op lokaal of regionaal vlak, tussen associaties, of op een hoger niveau en welk het resultaat daarvan is.

2.3.7. Het dossier bevat de door de NVAO gevalideerde en/of de door de betrokken opleidingen gezamenlijk voorgestelde domeinspecifieke leerresultaten (indien nog niet gevalideerd), opgesteld conform het VLUHR-sjabloon en de VLUHR-handleiding.

A. beschrijving van de domeinspecifieke leerresultaten eigen aan de voorgestelde nieuwe opleiding. Indien het dossier een bestaande opleiding betreft, evenwel nieuw aan een instelling, en waarvan de domeinspecifieke leerresultaten reeds door de NVAO gevalideerd zijn, moeten deze overgenomen worden. Indien het dossier een in Vlaanderen nieuwe opleiding betreft, of indien de domeinspecifieke leerresultaten van een reeds bestaande opleiding nog niet door de NVAO gevalideerd zijn, dan moeten de domeinspecifieke leerresultaten opgesteld zijn conform het VLUHR-sjabloon en de VLUHR-handleiding. . Nieuwe of bijkomende domeinspecifieke leerresultaten bij de door de VLUHR vastgestelde en/of de door de NVAO reeds gevalideerde domeinspecifieke leerresultaten moeten duidelijk als dusdanig aangegeven worden.

B. Beschrijving relatie tussen programma en domeinspecifieke leerresultaten van de voorgestelde opleiding.

2.4. Bijkomende mogelijkheden voor onderzoek van het dossier

2.4.1. De voorzitter van de Erkeningscommissie kan de betrokken instelling verzoeken binnen een vastgestelde termijn nadere inlichtingen en verduidelijkingen te verschaffen bij een dossier en eventueel de woordvoerder uitnodigen om mondeling toelichting te verstrekken als de commissie van oordeel is dat de voorliggende elementen onvoldoende zijn om een gefundeerd

oordeel te kunnen vellen.

2.4.2. Als de Erkenningscommissie naar aanleiding van het onderzoek van de macrodoelmatigheid van een voorgestelde opleiding van oordeel is dat een betere afstemming van het opleidingsaanbod moet overwogen worden, kan zij vragen aan de VLUHR en aan de betrokken instellingen en associaties om daarover binnen de door haar vastgestelde termijnen een advies te verstrekken.

2.4.3. De Erkenningscommissie maakt bij haar onderzoek tevens gebruik van de gegevens beschikbaar in de Databank Tertiair Onderwijs en van eventuele beschikbare gegevens omtrent vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

2.5. Het toetsingsrapport over de macrodoelmatigheid

In het toetsingsrapport worden na de vermelding van de identificatiegegevens van de opleiding de voornaamste uitkomsten van het onderzoek van de hiervoor vermelde punten 2.3.1 tot 2.3.6. weergegeven.

Tenzij de aanvraag om wettelijke redenen niet kan worden aangenomen besluit de Erkenningscommissie tot een globaal positief oordeel over de macrodoelmatigheid van de opleiding wanneer zij én een positief oordeel geeft over het geheel van punt 2.3.3 omtrent de maatschappelijke relevantie én een positief oordeel over het geheel van punt 2.3.4 omtrent de doelmatigheid van het aanbieden van de opleiding; het oordeel over het geheel van punt 2.3.3 en het oordeel over het geheel van punt 2.3.4 worden mede afgewogen en onderbouwd door de vaststellingen vervat in de punten 2.3.2, 2.3.5 en 2.3.6.

In het rapport wordt tevens melding gemaakt van de voornaamste elementen van de adviezen van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en van de Vlaamse Hogescholenraad en kan de Erkenningscommissie de argumentatie daarvan betrekken in de motivering van haar beoordeling.

Zowel bij een positief globaal oordeel als bij een negatief globaal oordeel kan de Erkenningscommissie algemene of specifieke aanbevelingen toevoegen omtrent een wenselijke nadere afstemming van het aanbod van gelijkaardige of verwante opleidingen.

2.6. Kennisgeving van het toetsingsrapport over de macrodoelmatigheid

De voorzitter van de Erkenningscommissie deelt binnen de decretale termijn van 60 dagen na de uiterste datum van ontvangst van de aanvraag (1 april) het toetsingsrapport per aangetekend schrijven en per mailbericht mede aan de instelling. Hij deelt het rapport ter informatie mede aan de Vlaamse minister bevoegd voor hoger onderwijs en desgevallend aan de associatie waarvan de instelling deel uitmaakt.

Erkenningscommissie Hoger Onderwijs 21 september 2010.

BIJLAGE 3:

*Besluit van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs van 20 oktober 2004
tot vaststelling van de criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van
visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de
Vlaamse Hogescholenraad*

Besluit van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs tot vaststelling van criteria voor bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissies voorgesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad.

Algemene toelichting

1. Art. 93 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, hierna aangeduid als het structuurdecreet, regelt de externe beoordelingen van de opleidingen van de universiteiten en hogescholen en van andere ambtshalve geregistreerde instellingen. Krachtens deze bepalingen coördineren de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad de externe beoordelingen van opleidingen, hierna aangeduid als de visitaties.

Art. 93, § 3 bis geeft in dit verband aan de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs de volgende opdracht:

“De Erkenningscommissie bekrachtigt de samenstelling van de visitatiecommissies die vanaf 31 december 2004 door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad in de in het derde lid bedoelde hoedanigheid van van rechtswege erkend(e) evaluatieorga(a)n(en) wordt vastgelegd. De Erkenningscommissie geeft daarbij op grond van vooraf opgestelde en voldoende bekendgemaakte criteria aan dat de leden van de visitatiecommissies in onafhankelijkheid de hen opgedragen opdrachten kunnen vervullen. Indien de Erkenningscommissie besluit de samenstelling niet te bekrachtigen, dan legt de Vlaamse Interuniversitaire Raad en/of de Vlaamse Hogescholenraad een nieuw voorstel voor. De Erkenningscommissie geeft de redenen aan waarom zij de samenstelling van een visitatiecommissie niet kan bekrachtigen.”

In de Memorie van toelichting bij het aanvullingsdecreet dat deze opdracht toevoegde aan het takenpakket van de Erkenningscommissie en in een toelichting bij een amendement daarbij vinden we de volgende verduidelijkingen:

”De beslissing van het Accreditatieorgaan stoelt in belangrijke mate op het rapport van de externe beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs. Daarom is de onafhankelijkheid van de commissie die de kwaliteit van het onderwijs beoordeelt, cruciaal.

In het huidig stelsel zijn het de VLIR en de VLHORA die deze commissies samenstellen. In de regel omvatten de commissies deskundigen die niet behoren tot de opleidingen.

Om de verwachtingen van de samenleving met betrekking tot de onafhankelijkheid en de transparantie van het accreditatiemechanisme te versterken bepaalt het decreet dat de Erkenningscommissie de samenstelling van de visitatiecommissies moet bekrachtigen. De

Erkenningscommissie laat zich daarbij leiden door objectieve vooraf opgestelde criteria die voldoende kenbaar zijn gemaakt. De commissie dient zich daarbij te laten leiden door de rechtspraak en de rechtsleer m.b.t. de onafhankelijkheidseis, in combinatie met de nauw samenhangende structurele en objectieve onpartijdigheidseis.”

2. De decreetgever wilde met deze opdracht aan de Erkenningscommissie voorzien in een bijkomende waarborg voor de onafhankelijkheid van de visitatiecommissies die worden samengesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad, die, hoewel het koepelorganisaties zijn van universiteiten, respectievelijk hogescholen, optreden als coördinator van de visitaties.

De decreetgever heeft de rol van de Erkenningscommissie beperkt tot het beoordelen van de onafhankelijkheid van de visitatiecommissies. Zij hoeft zich dus niet in te laten met de beoordeling van de vereiste deskundigheid of van het noodzakelijke gezag in hoofde van afzonderlijke commissieleden en van de commissie als geheel.

De Erkenningscommissie moet vooraf de criteria vaststellen en bekendmaken die ze zal hanteren voor de beoordeling van de onafhankelijkheid. Dat houdt niet in dat ze in detail de procedure moet bepalen voor de wijze waarop de samenstelling van de visitatiecommissies wordt vastgesteld; wel kan ze voor deze procedure bepaalde beginselen vaststellen die essentiële criteria zijn voor de onafhankelijkheid van de visitatiecommissies en daarnaast moet ze criteria van onverenigbaarheden vaststellen, die moeten gerespecteerd worden. Binnen dergelijke raambepalingen dienen de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad zelf hun procedures te bepalen in het visitatieprotocol.

Voor het tot stand komen van onderhavig besluit heeft de Erkenningscommissie overleg gepleegd met deze organisaties en heeft ze in de mate van het mogelijke rekening gehouden met hun opmerkingen. Tevens is overleg gepleegd met vertegenwoordigers van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie ten einde er zorg voor te dragen dat er geen tegenstrijdigheden zijn tussen de criteria vastgesteld door de Erkenningscommissie en de algemene of specifieke eisen inzake onafhankelijkheid die zullen gesteld worden bij het nazicht van visitatierapporten in het raam van accreditaties.

3. De Erkenningscommissie beseft terdege dat zij bij het bepalen van criteria als garanties voor de onafhankelijkheid, inzonderheid voor het vaststellen van onverenigbaarheden van functies in onderwijs en onderzoek met het lidmaatschap van de visitatiecommissies, enige omzichtigheid moet hanteren. Het moet mogelijk blijven effectief commissies samen te stellen in de beperkte ruimte die Vlaanderen is, ook al kan men ook beroep doen op buitenlandse deskundigen, inzonderheid uit Nederland en Franstalig België. De kennis van het Nederlands is immers vereist voor visitaties van Nederlandstalige opleidingen. Bovendien is een voldoende vertrouwdheid met het Vlaams hoger onderwijs in hoofde van een aantal leden vereist. Anderzijds zullen de waarborgen van onafhankelijkheid van steeds groter belang zijn in

de toenemende internationalisering van het evaluatiegebeuren en is voldoende gestrengheid inzake deze waarborgen vereist om op internationaal niveau geloofwaardig te blijven.

4. De Erkenningcommissie meent dat de waarborgen voor onafhankelijkheid in vier types van criteria kunnen worden uitgedrukt.

a. Algemene waarborg van onafhankelijkheid binnen de koepelorganisaties VLIR en VLHORA

Een eerste eis voor onafhankelijkheid is dat de visitatiecommissies afgeschermd zijn tegen mogelijke beïnvloeding van buitenaf, b.v. in het raam van een hiërarchische verhouding.

De VLIR en de VLHORA zijn koepelorganisaties van de universiteiten en de hogescholen, die als dusdanig ook belangenvertegenwoordigers daarvan zijn; hun bestuursorganen zijn quasi-exclusief samengesteld uit bestuurders van deze instellingen. Er moet gegarandeerd worden dat zij niet kunnen ingrijpen in het verloop van het beoordelingsproces.

Daartoe moet uit het visitatieprotocol duidelijk blijken dat noch door een bestuursorgaan van VLIR of VLHORA of door afzonderlijke leden daarvan, noch door een bij de visitatie betrokken instelling inhoudelijk kan worden ingegrepen in het eigenlijke beoordelingsproces van de visitatie.

Dit belet vanzelfsprekend niet dat de VLIR en de VLHORA kunnen optreden als een visitatie niet tijdig wordt uitgevoerd of als er ernstige tekortkomingen worden vastgesteld in hoofde van leden van de visitatiecommissie of van de voorzitter ervan. Het belet ook niet dat de opleidingen en de instellingen hun opmerkingen bij een concept van opleidingsrapport van de visitatiecommissie kunnen meedelen, zoals dit in de gebruikelijke procedure is voorzien.

b. Procedurele waarborgen voor de samenstelling van de commissies

Essentieel in de procedure voor de samenstelling van een onafhankelijke visitatiecommissie is dat het mogelijk wordt gemaakt om op een zo breed mogelijke basis te zoeken naar een deskundige voorzitter en dito leden; daartoe kunnen vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen mogelijke kandidaten voorstellen, doch steeds moet de mogelijkheid bestaan dat andere kandidaten worden voorgesteld. De vertegenwoordigers van opleidingen kunnen geconsulteerd worden over de keuze van de voorzitter en de leden, maar één vertegenwoordiger van een opleiding kan in geen geval een veto uitspreken over een eventueel toekomstig lid; men kan dus in de procedure geen vereiste stellen dat een consensus tussen vertegenwoordigers van te visiteren opleidingen nodig zou zijn voor een voorstel.

Voor wat het student-lid van de commissie betreft wordt aangenomen dat kandidaten kunnen worden voorgesteld door koepelverenigingen van studenten,

doch de mogelijkheid moet bestaan dat omwille van de vereiste onafhankelijkheid van deze voorstellen wordt afgeweken als dit behoorlijk wordt gemotiveerd. Voor deze procedurele criteria houdt de Erkenningscommissie zich aan minimale regels: het komt haar niet toe te bepalen hoe de VLIR en/of de VLHORA zich organiseren en de detailprocedure te bepalen voor de samenstelling van kandidatenlijsten, het formuleren van voordrachten aan het beslissingsorgaan enz.

c. Onverenigbaarheden en desgevallend modaliteiten om daarvan af te wijken

Essentieel is dat er gezorgd wordt voor een objectieve structurele onafhankelijkheid in hoofde van de voorzitter en de leden van de visitatiecommissie.

Dit kan worden gegarandeerd door een aantal onverenigbaarheden vast te leggen als algemene regel. Deze onverenigbaarheden moeten vermijden dat situaties ontstaan die een redelijk vermoeden wekken dat de onpartijdigheid in het gedrang komt.

De Erkenningscommissie wil hierin bewust de onverenigbaarheden als algemene regel beperken tot de essentiële punten, mede om te vermijden dat het onmogelijk zou worden in bepaalde gevallen geschikte leden in Vlaanderen te vinden.

Er worden vier onverenigbaarheden vermeld:

-1° betrokkenheid bij de opleiding als personeelslid;

-2° betrokkenheid bij de opleiding als regelmatig deelnemer aan de organisatie of evaluatie van opleidingsonderdelen, b.v. als regelmatig optredend gastdocent of als lid van een examenjury of een jury van eindwerken die het geheel van de eindwerken beoordeelt; het loutere mede begeleiden van stages of van eindwerken geldt daarbij niet als regelmatige betrokkenheid;

-3° lidmaatschap van een centraal bestuursorgaan (algemene vergadering, raad van bestuur, dagelijks bestuur) van de instelling die de opleiding aanbiedt of van de associatie waartoe die instelling behoort

-4° nauwe bloedverwantschap met iemand die bij de opleiding betrokken is, of gehuwd zijn of samenwonen daarmee.

Omwille van de bezorgdheid dat het mogelijk moet blijven effectief visitatiecommissies samen te stellen, b.v. voor visitaties van opleidingen die aan vele instellingen worden aangeboden, wordt er voorzien dat er in specifieke gevallen en meer bepaald om een degelijke commissie te kunnen samenstellen, kan afgeweken worden van deze regels, waartoe dan moet bepaald worden hoe de onafhankelijkheid van de commissie en de onpartijdigheid van haar oordeel kan gegarandeerd worden zoals b.v. het niet deelnemen aan bepaalde onderdelen van de visitatie of het zich onthouden van beoordeling van bepaalde opleidingen.

d. Engagement tot onafhankelijk optreden van de commissieleden

Het is aangewezen dat de voorzitter en de leden van de visitatiecommissie een

engagement ondertekenen dat zij in volle onafhankelijkheid hun oordeel zullen uitbrengen; in voorkomend geval voegen ze bij dit engagement tevens een verklaring die aangeeft welke bindingen ze hebben met de betrokken opleidingen of de instellingen die de opleiding aanbieden, ook andere dan de vermelde onverenigbaarheden. Het is vereist dat de visitatiecommissie bij de aanvang van de werkzaamheden op de hoogte gebracht wordt van de eventuele afwijkingen op de onverenigbaarheden die werden aangenomen bij de samenstelling van de visitatiecommissie en van eventuele andere bindingen die commissieleden zouden hebben met de betrokken opleidingen en instellingen, derwijze dat de visitatiecommissie precies door deze transparantie zorg kan dragen om haar onafhankelijkheid te bewaren.

5. De Erkenningscommissie wil het mogelijk maken dat VLIR en VLHORA het door hen op te stellen visitatieprotocol en eventuele toekomstige wijzigingen daarvan voorafgaand door de Erkenningscommissie laten toetsen aan de procedurele criteria die bij dit besluit worden gesteld, waardoor tijdverlies of vertraging vermeden wordt bij het voorleggen van de dossiers van samenstelling van de visitatiecommissies.

Besluit

Art. 1. De hiernavolgende criteria worden door de Erkenningscommissie in acht genomen voor de beslissingen tot bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissies door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad voor de visitaties van de opleidingen van de hogescholen, universiteiten en de andere ambtshalve geregistreerde instellingen overeenkomstig artikel 93 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Art.2. Het visitatieprotocol vastgesteld door de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad, dat de regels en procedures bepaalt voor de visitaties, moet garanderen dat noch een bij een visitatie betrokken instelling, noch enig bestuursorgaan van de Vlaamse Hogescholenraad of de Vlaamse Interuniversitaire Raad of afzonderlijke leden daarvan, op enigerlei wijze inhoudelijk kunnen ingrijpen in het proces van beoordeling van de te visiteren opleidingen, onverminderd de mogelijkheid voor de opleidingen en de instellingen om opmerkingen te maken bij het concept van opleidingsrapport dat hen in de loop van de visitatieprocedure wordt toegestuurd.

Art. 3. Het visitatieprotocol bedoeld in art. 2 moet de volgende regels voor de samenstelling van de visitatiecommissies inhouden:

- voor de samenstelling van een lijst van mogelijke kandidaten voor het voorzitterschap en het lidmaatschap als deskundige van een visitatiecommissie kunnen door de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen voorstellen worden gedaan, doch steeds dient de mogelijkheid te bestaan dat op grond van een bredere consultatie andere kandidaten worden toegevoegd aan de lijst dan deze voorgesteld door de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen;
- voor de voordracht van kandidaten voor het voorzitterschap of het lidmaatschap als deskundige van een visitatiecommissie aan het voor de samenstelling bevoegde beslissingsorgaan van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en/of de Vlaamse Hogescholenraad kunnen de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen worden geraadpleegd, zonder dat evenwel een consensus van deze vertegenwoordigers kan vereist worden om een kandidaat te kunnen voordragen;
- voor de voordracht van kandidaten voor het lidmaatschap als student van een visitatiecommissie kunnen voorstellen worden gevraagd aan de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende subsidiëring van de studenten- en leerlingenkoepelverenigingen en kunnen de vertegenwoordigers van de te visiteren opleidingen daarover worden geraadpleegd; indien na deze consultatie omwille van de vereiste onafhankelijkheid besloten wordt tot de voordracht van een andere kandidaat dan de kandidaten voorgesteld door de hiervoren bedoelde koepelvereniging wordt zulks uitdrukkelijk gemotiveerd in de voordracht.

De term kandidaten in het eerste lid omvat zowel kandidaten voor het effectieve lidmaatschap als kandidaten plaatsvervangers.

Art. 4, § 1. Als voorzitter of als lid van de visitatiecommissie kunnen niet worden aangesteld personen die in een van de volgende hoedanigheden verbonden zijn met een te visiteren opleiding of met een instelling die de opleiding aanbiedt:

- 1° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie of gedurende een periode van twee jaar voordien als personeelslid betrokken zijn of waren bij de te visiteren opleiding;
- 2° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie of gedurende een periode van twee jaar voordien, zonder personeelslid te zijn van de instelling die de te visiteren opleiding aanbiedt, op regelmatige wijze betrokken zijn of waren bij het organiseren of evalueren van opleidingsonderdelen van de opleiding;
- 3° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie of gedurende een periode van twee jaar voordien, lid waren van een centraal bestuursorgaan van een instelling die de opleiding aanbiedt of van de associatie waartoe deze instelling behoort;
- 4° personen die op het ogenblik van de samenstelling van de visitatiecommissie gehuwd zijn dan wel samenwonen met een persoon, die verkeert of verkeerde in één van de hoedanigheden vermeld onder 1° en 2° hiervoren alsmede bloedverwanten tot in de tweede graad van de personen vermeld onder 1° en 2° hiervoren.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder personeelslid van een instelling verstaan:

- personen die tewerkgesteld zijn in de instelling op grond van een benoeming, aanstelling of arbeidscontract;
- andere wetenschappelijke medewerkers en bursalen, werkzaam binnen de instelling, ongeacht de aard van de tewerkstelling of de herkomst van de bezoldiging.

§2. Behalve voor de voorzitter van de visitatiecommissie kan in uitzonderlijke gevallen worden afgeweken van de in § 1 vermelde onverenigbaarheden wanneer zulks verantwoord wordt geacht omwille van de moeilijkheden om anderszins een visitatiecommissie samen te stellen, die op voldoende wijze beantwoordt aan de vereisten van deskundigheid, onafhankelijkheid en gezag; in zodanig geval wordt de grond van de afwijking gemotiveerd in de voordracht en in de beslissing tot aanstelling en wordt tevens aangeduid welke beperkingen desgevallend worden gesteld aan de deelname van het betrokken lid aan de werkzaamheden van de commissie.

Art. 5, § 1. Vooraleer het voorstel tot samenstelling van de visitatiecommissie ter bekrachtiging wordt voorgelegd aan de Erkenningscommissie wordt aan de kandidaten gevraagd of ze bereid zijn tot deelname aan de visitatiecommissie en wordt hen gevraagd een onafhankelijkheidsverklaring te ondertekenen waarbij zij er zich toe verplichten tijdens de beoordeling onafhankelijk te zullen optreden en geen beïnvloeding bij hun oordeelsvorming toe te staan. Hen wordt tevens gevraagd op hetzelfde document desgevallend mededeling te

doen van andere mogelijke bindingen met de te visiteren opleidingen en/of met de instellingen die deze opleidingen aanbieden, dan de in art. 4 bedoelde onverenigbaarheden.

§ 2. In het in art. 2 bedoelde visitatieprotocol moet worden bepaald dat gedurende de eerste vergadering van de visitatiecommissie door de voorzitter mededeling wordt gedaan van eventuele afwijkingen op de onverenigbaarheden bepaald in art. 4, § 1 en van de door leden van de visitatiecommissie eventueel meegedeelde bindingen zoals vermeld in art.5, § 1.

Art. 6. §1 De Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad kunnen het visitatieprotocol bedoeld in art. 2 of een voorstel tot wijziging ervan voorleggen aan de Erkenningscommissie voor nazicht van de overeenstemming van de desbetreffende onderdelen met de in dit besluit bepaalde criteria. De Erkenningscommissie geeft haar oordeel ten laatste binnen 30 dagen na de ontvangst van de tekst van het protocol of van een voorstel tot wijziging ervan weer in een gemotiveerde beslissing, die onmiddellijk wordt meegedeeld.

§ 2. De Erkenningscommissie beslist over de bekrachtiging van de samenstelling van een visitatiecommissie binnen de 30 dagen na de ontvangst van de aanvraag vanwege de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

§ 3. In het geval dat een door de Erkenningscommissie bekrachtigde samenstelling van een visitatiecommissie moet worden gewijzigd wegens de niet-beschikbaarheid van de voorzitter of van leden daarvan, wordt het voorstel van wijziging van de samenstelling voorgelegd aan de Erkenningscommissie. De Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad kunnen in zodanig geval verzoeken om een spoedprocedure, waarbij de Erkenningscommissie beslist over de bekrachtiging binnen de 14 dagen na de ontvangst van de aanvraag.

Art. 7. Het aan de Erkenningscommissie meegedeelde dossier voor de bekrachtiging omvat de volgende stukken:

- het protocol geldend voor de betrokken visitatie;
- de curricula vitae van de voorzitter en van de effectieve en plaatsvervangende leden van de visitatiecommissie;
- het verslag van de raadpleging van de vertegenwoordigers van de opleidingen omtrent de voordracht van de kandidaat-voorzitter en de kandidaat-leden;
- de voordracht van de kandidaat-voorzitter en de kandidaat-leden met inbegrip van de motiveringen;
- de beslissing van de Raad van Bestuur van de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad;
- de onafhankelijkheidsverklaringen van de voorzitter en de leden van de visitatiecommissies met inbegrip van de eventuele mededelingen van mogelijke bindingen.

Art. 8. Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 november 2004 en zal gelden voor de beslissingen tot samenstelling van visitatiecommissies getroffen vanaf 31 december 2004.

BIJLAGE 4:

*Overzicht van de behandelde dossiers aanvraag bekrachtiging samenstelling
visitatiecommissies*

Ingediende dossiers vraag om bekrachtiging van de samenstelling van visitatiecommissies 2011

Ook tijdens het begin van het werkjaar 2011 ontving de Erkeningscommissie nog aanvragen van VLIR en/of VLHORA²⁵ ter bekrachtiging van voorstellen tot samenstelling van visitatiecommissies.

VLIR en VLHORA zijn op 20 december 2010 overgegaan tot het oprichten van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) die in de plaats treedt van de bestaande koepelorganisaties (Onderwijsdecreet XIX dd. 30 april 2009).

Op 4 februari 2011 vond de eerste algemene vergadering van de VLUHR plaats.

Concreet wat de voorliggende dossiers betreft is de VLUHR in de plaats van VLIR en VLHORA getreden voor alle kwaliteitsprojecten met ZER-datum vanaf 1 september 2010.

Op voorstel van de VLHORA

<u>Datum bekrachtiging door EC</u>	<u>Visitatiecommissie</u>	<u>Wijziging in de samenstelling</u>
7 januari 2011 Aanvullende visitatie	ABA en MA in het drama	
	PBA in het bedrijfsmanagement, BAnaBA in de boekhoudkundige en fiscale expertise, BAnaBA in het advanced business management, BAnaBA in het international bedrijfsmanagement, BAnaBA in het internationaal management, BAnaBA in het strategisch KMO- en retailmanagement en BAnaBA in taxes & management accounting	7 januari 2011 (tweede wijziging)
13 januari 2011	PBA in de toegepaste psychologie	
	ABA en MA in de architectuur, Master of Architecture	11 februari 2011
	PBA in de ergotherapie	17 maart 2011
	PBA in het bedrijfsmanagement, BAnaBA in de boekhoudkundige en fiscale expertise, BAnaBA in het advanced business management, BAnaBA in het	24 maart 2011

²⁵ Voor te academiseren hogeschoolopleidingen dient de VLHORA het advies van de VLIR in te winnen alvorens de dossiers bij de EC in te dienen.

	internationaal bedrijfsmanagement, BAnaBA in het international management, BAAnaBA in het strategisch KMO- en retailmanagement en BAnaBA in de taxes & management accounting	
	PBA in het sociaal werk	20 april 2011 Niet conform procedure.
	ABA en MA in het milieu- en het preventiemanagement	2 mei 2011
	ABA en MA in de biowetenschappen (aanvullend)	2 mei 2011
18 mei 2011	ABA en MA in de interieurarchitectuur	
23 mei 2001 Aanvullende visitatie	MA in de productontwikkeling - Artesis	
1 juni 2011	Ma in de industriële wetenschappen: kunststofverwerking; Ma-na-ma in de industriële wetenschappen: industriële kunststofverwerking	
1 juli 2011	PBA in de optiek en de optometrie	
1 juli 2011	PBA in de medische beeldvorming	
	PBA in het sociaal werk	23 augustus 2011
	PBA in het bedrijfsmanagement, BAAnaBA in de boekhoudkundige en fiscale expertise, BAnaBA in het advanced business management, BAnaBA in het internationaal bedrijfsmanagement, BAnaBA in het international management, BAAnaBA in het strategisch KMO- en retailmanagement en BAnaBA in de taxes & management accounting	29 augustus 2011
12 september 2011	ABA en MA cluster handelsingenieur en handelswetenschappen	
	ABA en MA in de interieurarchitectuur	11 oktober 2011
27 oktober 2011	ABA en MA in het productdesign	
	Ma in de industriële wetenschappen: kunststofverwerking; Ma-na-ma in de industriële wetenschappen: industriële	28 oktober 2011

	kunststofverwerking	
	PBA in de beeldende vormgeving	7 november 2011
	ABA en MA cluster handelsingenieur en handelswetenschappen	14 november 2011

Op voorstel van de VLUHR

<u>Datum bepaling door EC</u>	<u>Visitatiecommissie</u>	<u>Wijziging in de samenstelling</u>
2 februari 2011	BAnaBA in de toegepaste audiovisuele communicatie	
14 februari 2011	BAnaBA in het onderwijs: - buitengewoon onderwijs - zorgverbreding en remediërend leren	
7 maart 2011	Specifieke lerarenopleiding aan universiteiten, hogescholen en VCO	
	BAnaBA in het onderwijs: - buitengewoon onderwijs - zorgverbreding en remediërend leren	6 april 2011
	Master of Science in Food Science, Nutrition and Technology	6 april 2011
	BAnaBA in het onderwijs: - buitengewoon onderwijs - zorgverbreding en remediërend leren	19 april 2011 (tweede wijziging)
	PBA in de bouw	6 mei 2011
	Specifieke lerarenopleiding aan universiteiten, hogescholen en VCO	16 juni 2011
	BAnaBA in het onderwijs: - buitengewoon onderwijs - zorgverbreding en remediërend leren	16 juni 2011 (derde wijziging)
26 augustus 2011	ABA en MA in de geschiedenis	
27 juni 2011	ABA en MA in de psychologie	
30 augustus 2011	ABA en MA in de economische wetenschappen - toegepaste wetenschappen – handelsingenieur – zij-instroom	

	ABA en MA in de geschiedenis	3 oktober 2011
	BAnaBA in het onderwijs: - buitengewoon onderwijs - zorgverbreding en remediërend leren	11 oktober 2011 (vierde wijziging)
	Specifieke lerarenopleiding aan universiteiten, hogescholen en VCO	9 november 2011 (tweede wijziging)
9 november 2011	CVO Provincie Antwerpen assistent psychologie	
14 december 2011	bacheloropleidingen in de gezondheidszorg (bachelor-na-bachelor Geestelijke gezondheidszorg ,bachelor-na- bachelor Geriatrie gezondheidszorg bachelor-na-bachelor Intensieve zorg en spoedgevallenzorg bachelor-na-bachelor Oncologische zorg bachelor-na-bachelor Operatieverpleegkunde bachelor-na-bachelor Palliatieve zorg bachelor-na-bachelor Pediatrie gezondheidszorg bachelor-na-bachelor Sociale gezondheidszorg bachelor-na-bachelor Zorgmanagement bachelor-na-bachelor Creatieve therapie)	
16 december 2011 (hervisitatie)	PBA in de verpleegkunde/PBA in de vroedkunde - Artesis	

Op voorstel van de VLIR

<u>Datum bekrachtiging door EC</u>	<u>Visitatiecommissie</u>	<u>Wijziging in de samenstelling</u>
13 januari 2011 Verkorte visitatie van een afstudeerrichting van de samengevoegde ABA	ABA in de ingenieurswetenschappen: werktuigkunde	

BIJLAGE 5:

Sjabloon 'Aanvraag tijdelijke erkenning na negatief accreditatiebesluit'

Aanvraag tijdelijke erkenning na negatief accreditatiebesluit

(Structuurdecreet hoger onderwijs d.d. 04 april 2003, zoals gewijzigd, art. 58 en 60bis, §4 en BVR van 11 juni 2004 betreffende de tijdelijke erkenning van opleidingen in het hoger onderwijs)

Modaliteiten van indiening

De aanvraag wordt ingediend binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van bekendmaking van het accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur.

De aanvraag wordt per drager of aangetekend per post gestuurd naar de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming en per mailbericht aan het Departement Onderwijs en Vorming
Postadres:

De heer Pascal SMET
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke kansen en Brussel
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

Mailadres:

noel.vercruysse@ond.vlaanderen.be

Een kopie van deze aanvraag wordt per post en per mailbericht gericht aan de voorzitter van de Erkenningscommissie,

Postadres:

De heer Jaap van Marle
Voorzitter van de Erkenningscommissie hoger onderwijs
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15 7 C 20
1210 BRUSSEL

Mailadres:

beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be

Inhoud van het dossier

1. Algemene gegevens

- a. Naam van de instelling
- b. Naam en functie contactpersoon voor deze aanvraag
- c. Tel. nr. contactpersoon
- d. E-mailadres contactpersoon

2. Beschrijving van de opleiding

- a. Naam van de opleiding
- b. Graad en kwalificatie
- c. Niveau en oriëntatie
- d. Studieomvang in studiepunten (ECTS)
- e. Afstudeerrichtingen
- f. Onderwijstaal
- g. Studiegebied
- h. Titel
- i. Duur van de gevraagde tijdelijke erkenning
- j. Datum en serienummer accreditatierapport

3) Verbeteringsplan

Geef aan vanuit welke globale visie het verbeteringsplan is ontstaan.

Geef per **facet**:

- a) het oordeel met beknopte commentaar van de visitatiecommissie en de NVAO;
- b) de acties die de instelling zal ondernemen om een negatieve beoordeling om te buigen en om de aanbevelingen van de visitatiecommissie en de NVAO in praktijk te brengen;
- c) het tijdpad van deze acties;
- d) duidelijke indicatoren om de verbeteringen te toetsen.

Betrek hier eveneens deze facetten bij die door de visitatiecommissie positief werden geacht, voor zover zij mogelijke wijzigingen hebben ondergaan als gevolg van het voorgestelde verbeteringsplan of een duidelijke invloed hebben op de negatief-beoordeelde facetten.

1. Doelstellingen opleiding: facetten

- a) niveau en oriëntatie van de opleiding
- b) domeinspecifieke eisen

2. Programma: facetten

- a) eisen professionele/academische gerichtheid
- b) relatie doelstellingen en inhoud programma
- c) samenhang programma
- d) studielast
- e) toelatingsvoorwaarden
- f) studie-omvang
- g) afstemming tussen vormgeving en inhoud
- h) beoordeling en toetsing
- i) indien van toepassing: masterproef

3. Inzet van personeel: facetten

- a) eisen professionele/academische gerichtheid
- b) kwantiteit personeel
- c) kwaliteit personeel

4. Voorzieningen: facetten

- a) materiële voorzieningen
- b) studiebegeleiding

5. Interne kwaliteitszorg: facetten

- a) evaluatie resultaten
- b) maatregelen tot verbetering
- c) betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

6. Resultaten: facetten

- a) gerealiseerd niveau
- b) onderwijsrendement

In bijlage de relevante bepalingen uit het structuurdecreet en het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2004 betreffende tijdelijke erkenning

SECTIE 2. - Generieke kwaliteitswaarborgen

Art. 58.

§ 1. De accreditatie van een opleiding is afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen om de in § 2 bedoelde doelstellingen te bereiken.

De generieke kwaliteitswaarborgen betreffen :

1° de onderwijsinhoud, dit omvat in ieder geval de aard en het niveau van het onderwijs, voldoende samenhang in het opleidingsprogramma, de studielast en een duidelijke relatie tussen de doelstellingen en de inhoud van het opleidingsprogramma;

2° het onderwijsproces, dit omvat in ieder geval een voldoende afstemming tussen de vormgeving van het onderwijs en de inhoud, voldoende studiebegeleiding en inzichtelijke beoordeling en toetsing van het onderwijs;

3° de uitkomst van het onderwijs, dit omvat in ieder geval voldoende maatschappelijke relevantie van de bereikte eindkwalificaties van afgestudeerden van de opleiding en voldoende rendement van de opleiding;

4° de materiële voorzieningen, de kwaliteit van het personeel, de organisatie en de interne kwaliteitszorg;

5° de methoden die bij de zelfbeoordeling worden gehanteerd; deze hebben in ieder geval betrekking op demogelijkheid de opleiding te vergelijken met andere opleidingen en op een internationaal beoordelingskader.

§ 2. De aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen garandeert dat de instellingen een onderwijs aanbieden dat de studenten bij de voltooiing van de opleiding brengt tot :

1° in de opleidingen leidend tot de graad van bachelor in het hoger professioneel onderwijs

a) het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;

b) het beheersen van de algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;

c) het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar;

2° in de opleidingen leidend tot de graad van bachelor in het academisch onderwijs

a) het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige managementtaken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;

b) het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties als een onderzoekende houding, kennis hebben van onderzoeksmethoden en technieken en deze adequaat kunnen toepassen, het vermogen om de relevante data te verzamelen die de oordeelsvorming over maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische vraagstukken kunnen sturen, een appreciatie van de onzekerheid, de ambiguïteit en de grenzen van de kennis en de vaardigheid tot het probleemgestuurd initiëren van onderzoek;

c) het begrip van de wetenschappelijk-disciplinaire basiskennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, een systematische kennis van de kernelementen van een discipline met inbegrip van het verwerven van coherente en gedetailleerde kennis deels geïnspireerd door de nieuwste ontwikkelingen van de discipline en een begrip van de structuur van het vakgebied en de samenhang met andere vakgebieden;

3° in de opleidingen leidend tot de graad van master :

a) het beheersen van algemene competenties op een gevorderd niveau als het vermogen om op een wetenschappelijke wijze te denken en handelen, het om kunnen gaan met complexe problemen, het kunnen reflecteren op het eigen denken en werken en het kunnen vertalen van die reflectie naar de ontwikkeling van meer adequate oplossingen, het vermogen tot communiceren van het eigen onderzoek en probleemoplossingen met vakgenoten en leken en het vermogen tot oordeelsvorming in een onzekere context;

b) het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau als het kunnen gebruiken van methoden en technieken in onderzoek, het kunnen ontwerpen van onderzoek, het kunnen toepassen van paradigma's in het domein van de wetenschappen of kunsten en het kunnen aanduiden van de grenzen van paradigma's, Het vermogen tot originaliteit en creativiteit met het oog op het continu uitbreiden van de kennis en inzichten en het samen kunnen werken in een multidisciplinaire omgeving;

c) een gevorderd begrip van en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, inzicht hebben in de nieuwste kennis van het vakgebied of delen ervan, in staat zijn om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en te interpreteren, in staat zijn om in een of enkele delen van het vakgebied een originele bijdrage aan de kennis te leveren en het bezitten van specifieke bij het vakgebied horende vaardigheden als ontwerpen, onderzoeken, analyseren, diagnosticeren;

d) hetzij het beheersen van de competenties nodig voor het zelfstandig kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek of de zelfstandige beoefening van de kunsten op het niveau van een beginnend onderzoeker of kunstenaar, hetzij het beheersen van de algemene en specifieke beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

SECTIE 3. - Onderzoek

Art. 59.

§ 1. De accreditatie wordt verleend wanneer het Accreditatieorgaan op basis van de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling in redelijkheid meent te kunnen besluiten dat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn.

§ 2. Het Accreditatieorgaan legt de bevindingen van de in § 1 bedoelde toetsing vast in een accreditatierapport, dat als motivering geldt van het accreditatiebesluit. Het Accreditatieorgaan kan in het accreditatierapport overige opmerkingen opnemen over de bijzondere kwaliteitskenmerken van de opleiding.

Het Accreditatieorgaan bezorgt vóór het verstrijken van de in artikel 60, § 1, eerste lid bedoelde beslissingstermijn een ontwerp van accreditatierapport en van accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren, en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van het ontwerp. Het Accreditatieorgaan bepaalt in het in artikel 9quinquies bedoelde reglement de procedurele regelen overeenkomstig dewelke de bezwaren en opmerkingen worden behandeld. Deze procedurele regelen kunnen nimmer leiden tot een overschrijding van de in artikel 60, § 1, eerste lid bedoelde beslissingstermijn.

Art. 59bis.

Indien het Accreditatieorgaan oordeelt dat de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling onvoldoende zorgvuldig is uitgevoerd of geformuleerd om in redelijkheid te kunnen besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt volgende procedure doorlopen :

1° de nodige leden van de betrokken visitatiecommissie worden door het Accreditatieorgaan gehoord. Van dit horen wordt een proces-verbaal gemaakt, dat wordt toegevoegd aan het accreditatiedossier;

2° indien het proces-verbaal samen met de gepubliceerde externe beoordeling geen voldoende elementen bevat om in redelijkheid te besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt het betrokken instellingsbestuur daarvan in kennis gesteld. Het Accreditatieorgaan geeft daarbij uitdrukkelijk aan :

a) door welke gebreken de externe beoordeling is aangetast;

b) binnen welke; termijn een nieuwe dan wel. aanvullende externe beoordeling moet worden afgeleverd.

Art. 59ter.

Indien de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling negatief is enkel en alleen op grond van het feit dat bij bepaalde afstudeerrichtingen) en/of vestiging(en) waar de opleiding aangeboden wordt, onvoldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn, kan het instellingsbestuur deze afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en) uitdrukkelijk uit de accreditatieaanvraag uitsluiten.

Indien het Accreditatieorgaan de accreditatie van de betrokken opleiding verleent :

1° wordt in het accreditatiebesluit melding gemaakt van de uitsluiting van de betrokken afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en);

2° verliest het instellingsbestuur, totdat een nieuw en positief accreditatiebesluit wordt verkregen, de bevoegdheid om :

- a) de uitgesloten afstudeerrichting(en) aan te bieden, en/of
- b) de betrokken opleiding in de uitgesloten vestiging(en) aan te bieden.

SECTIE 4. - Accreditatierapport en accreditatiebesluit

Art. 60.

§ 1. Het Accreditatieorgaan neemt een besluit binnen een termijn van 4 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag om accreditatie. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag om accreditatie is in de termijn begrepen.

Indien het Accreditatieorgaan binnen de in het eerste lid bedoelde termijn geen besluit heeft getroffen wordt de geldigheidsduur van de lopende accreditatie of de erkenning als een nieuwe opleiding verlengd tot het einde van het academiejaar waarin het accreditatiebesluit uiteindelijk wordt genomen.

[[De termijn van vier maanden vermeld in het eerste lid, wordt verlengd tot zes maanden als de opmerkingen en de bezwaren van het instellingsbestuur van die aard zijn dat het accreditatieorgaan tot een bijkomend advies van deskundigen wordt geroepen.]]³

§ 2. Het Accreditatiebesluit treedt in werking met ingang van de bekendmaking ervan aan de instelling of, in geval van verlenging, met ingang van de dag waarop het vorige accreditatiebesluit vervalt.

De accreditatie vervalt op het einde van het achtste academiejaar volgend op de dag van inwerkingtreding van het accreditatiebesluit.

SECTIE 5. - Traject bij instemming met een negatief accreditatiebesluit

SUBSECTIE 1. - Tijdelijke erkenning op aanvraag

Art. 60bis.

§ 1. Indien het accreditatiebesluit over een opleiding negatief is, kan het instellingsbestuur een aanvraag om een tijdelijke erkenning indienen bij de Vlaamse regering. De aanvraag wordt ingediend binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van

bekendmaking van het accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Bij de aanvraag is een gedetailleerd verbeteringsplan gevoegd waarin het instellingsbestuur op een toetsbare wijze aangeeft hoe het voornemens is de kwaliteit en het niveau te verbeteren.

§ 2. De Vlaamse regering neemt een besluit binnen een termijn van 3 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag is in de termijn begrepen.

Het besluit treedt in werking met ingang van de dag waarop de vorige accreditatie of de erkenning als nieuwe opleiding vervalt.

Indien het besluit niet binnen de termijn van 3 maanden aan de instelling bekend is gemaakt, wordt het geacht positief te zijn.

§ 3. De duur van de tijdelijke erkenning varieert van 1 jaar tot maximum 3 jaar. In geval van impliciet positieve beslissing, wordt de tijdelijke erkenning geacht te zijn toegekend voor de door het instellingsbestuur gevraagde duur, die rekening dient te houden met de minimumduur van 1 jaar en de maximumduur van 3 jaar.

§ 4. De Vlaamse regering neemt het in § 2 bedoelde besluit op grond van een vergelijking van de voorgestelde verbeteringen met de vastgestelde tekorten. Zij oordeelt of de voorgestelde verbeteringen realistisch en haalbaar zijn en of ze van die aard zijn dat de opleiding bij realisatie ervan de toets inzake de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen met goed gevolg zal kunnen doorstaan.

De Vlaamse regering wint voorafgaand aan het besluit het advies in van de Erkenningscommissie.

§ 5. De Vlaamse regering stelt de nadere procedure voor de tijdelijke erkenning op aanvraag vast.

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de tijdelijke erkenning van opleidingen in het hoger onderwijs

goedkeuringsdatum : 11 JUNI 2004

publicatiedatum : B.S.25/10/2004

De Vlaamse Regering,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 20;

Gelet op het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, inzonderheid op artikel 60bis en 60quinquies, § 2, ingevoegd bij het decreet van 19 maart 2004;

Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 16 maart 2004;

Gelet op het advies nr. 37.126/1 van de Raad van State, gegeven op 27 mei 2004, met toepassing van artikel 84, § 1, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

Besluit :

HOOFDSTUK 1. - Definities

Artikel 1.

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° Accreditatieorgaan : de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, die bij internationaal verdrag is aangewezen om de accreditaties te verlenen en de toets nieuwe opleiding uit te voeren;

2° Administratie : de administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek van het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap;

3° decreet : het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

4° Erkenningscommissie : de in artikel 9 van het decreet bedoelde commissie;

5° minister : de Vlaamse minister, bevoegd voor het Hoger Onderwijs;

6° negatief accreditatiebesluit : een beslissing waarbij aan een opleiding de accreditatie wordt onthouden;

7° verbeteringsplan : het gedetailleerd verbeteringsplan dat overeenkomstig artikel 60bis, § 1, van het decreet gevoegd wordt bij een aanvraag tot tijdelijke erkenning.

HOOFDSTUK 2. - De tijdelijke erkenning op aanvraag

Afdeling 1. - De aanvraag

Art. 2.

Het instellingsbestuur dient een in artikel 60bis, § 1 van het decreet bedoelde aanvraag tot tijdelijke erkenning in bij aangetekende brief ten kantore van de minister.

Art. 3.

Het verbeteringsplan omvat volgende elementen :

- 1° de uitgangspunten na het negatieve accreditatiebesluit;
- 2° de doelstellingen en prioriteiten, vastgelegd in aansluiting bij de uitgangspunten;
- 3° de strategieën, middelen en verantwoordelijke instanties om de doelstellingen en prioriteiten te verwezenlijken;
- 4° de uiterste datum van afwerking van de strategieën, desgevallend vervat in een stappenplan;
- 5° de indicatoren aan de hand waarvan de afwerking van de strategieën kan worden getoetst.

Art. 4.

Het verbeteringsplan geeft op gemotiveerde wijze de gevraagde duur van de tijdelijke erkenning aan.

Art. 5.

Indien een aanvraag niet voldoet aan de in artikel 3 en 4 bedoelde regelen of onvoldoende concreet is, wordt het instellingsbestuur de mogelijkheid geboden om het verzuim te herstellen, zonder dat daarbij de termijn van dertig kalenderdagen, bedoeld in artikel 60bis, § 1, van het decreet, overschreden kan worden.

Afdeling 2. - De behandeling

Art. 6.

De minister legt de aanvraag onverwijld voor advies aan de Erkenningscommissie voor en geeft daarbij de termijn aan binnen dewelke het advies moet worden uitgebracht.

Het advies betreft de aangelegenheden die overeenkomstig artikel 60bis, § 4, eerste lid van het decreet door de Vlaamse Regering moeten worden onderzocht.

Art. 7.

Het advies van de Erkenningscommissie wordt onverwijld door de minister aan het instellingsbestuur bezorgd.

Het instellingsbestuur wordt daarbij in kennis gesteld van de mogelijkheid om binnen een door de minister gestelde termijn van ten minste tien kalenderdagen een schriftelijke argumentatie in te dienen. Deze schriftelijke argumentatie wordt door de minister onverwijld aan de Vlaamse Regering bezorgd.

Art. 8.

De eindbeslissing van de Vlaamse Regering houdt rekening met de elementen vervat in de aanvraag, het advies van de Erkenningscommissie en, in voorkomend geval, de in artikel 7, tweede lid bedoelde schriftelijke argumentatie.

De eindbeslissing van de Vlaamse Regering wordt bij aangetekend schrijven aan het instellingsbestuur betekend.

HOOFDSTUK 3. - Informatieplicht

Art. 9.

De Administratie stelt het Accreditatieorgaan onverwijld in kennis van de toekenning van een tijdelijke erkenning op aanvraag.

Het instellingsbestuur stelt de Administratie en het Accreditatieorgaan onverwijld in kennis van het verkrijgen van een tijdelijke erkenning van rechtswege ten gevolge van :

1° het instellen van een in artikel 60quater van het decreet bedoelde beroep bij de Vlaamse Regering;

2° het instellen van enig jurisdictioneel beroep tegen een negatief accreditatiebesluit en/of de beslissing van de Vlaamse regering om een aangevochten negatief accreditatiebesluit niet te vernietigen.

HOOFDSTUK 4. - Slotbepalingen

Art. 10.

De bepalingen van dit besluit treden in werking op de dag bepaald voor de inwerkingtreding van het Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap van België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Vlaamse en Nederlandse hoger onderwijs, ondertekend te Den Haag, op 3 september 2003.

Art. 11.

De Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs is belast met de uitvoering van dit besluit.

BIJLAGE 6

*Sjabloon 'Aanvraag tot gezamenlijk organiseren van bachelor-/of
masteropleidingen, tot samenvoegen van bachelor- of
masteropleidingen'*

Aanvraag tot gezamenlijk organiseren van bachelor-/of masteropleidingen, tot samenvoegen van bachelor- of masteropleidingen

Modaliteiten van indiening

Aanvragen worden ten laatste op 1 november (per drager of per aangetekend schrijven en steeds ook op het vermelde E-mailadres) voorafgaand aan het academiejaar waarin de wijziging zou ingaan ingediend bij:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel en per mailbericht aan het Departement Onderwijs en Vorming

Postadres: (2 exemplaren)

De heer Pascal SMET

Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

Hendrik Consciencegebouw

Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

Mailadres:

noel.vercruysse@ond.vlaanderen.be

De voorzitter van de Erkenningscommissie

Postadres: (10 exemplaren)

De heer Jaap van Marle

Voorzitter van de Erkenningscommissie hoger onderwijs

Hendrik Consciencegebouw

Koning Albert II-laan 15 7 C 20

1210 BRUSSEL

Mailadres:

beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be

Voor opleidingen die door meerdere instellingen gezamenlijk wordt aangeboden, moet de aanvraag ondertekend worden namens alle aanbiedende instellingen of moet de instemming van alle instellingen en alle betrokken associaties blijken uit een schriftelijke bevestiging.

Inhoud van het dossier

1) Algemene gegevens

- a) naam van de instellingen, met vermelding van de penvoerende instelling
- b) benaming van de bestaande opleidingen **en eventueel de** nieuwe benaming voor de gezamenlijke opleiding
- c) geef duidelijk aan dat alle betrokken instellingen de vereiste onderwijsbevoegdheden voor de gezamenlijke opleiding hebben

- d) studiegebied of cluster van studiegebieden waartoe de opleidingen behoren
- e) de andere opleidingen die onder dit studiegebied of cluster van studiegebieden behoren
- f) startdatum (met chronologie) van de samengevoegde of gezamenlijke opleiding
- g) adres van de instellingen
- h) tel/fax van de instellingen
- i) e-mailadres van de instellingen
- j) website van de instellingen
- k) naam en functie contactpersonen
- l) tel nr. contactpersonen
- m) e-mailadres van contactpersonen

2) Gegevens Hoger Onderwijsregister

Vermeld alle gegevens die op het ogenblik van de aanvraag voorkomen in het Hoger Onderwijsregister en vermeld daarnaast in vette letters alle gevraagde wijzigingen; hierbij moeten ook de eventuele wijzigingen in de doelstellingen van de opleiding worden vermeld.

3) Motivering van de aanvraag tot wijziging

Indien het een aanvraag betreft tot gezamenlijk organiseren van bachelor- of masteropleidingen

Het gaat hier om de organisatie van gezamenlijke opleidingen zoals bedoeld in het nieuwe artikel 63decies van het structuurdecreet en met name een bestaande opleiding aangeboden door een instelling wordt omgebouwd tot een gezamenlijke opleiding door het toetreden van een instelling die deze opleiding nog niet aanbiedt maar waarvoor de instelling wel de nodige decretale onderwijsbevoegdheid heeft.

Motiveer de gevraagde gezamenlijke organisatie met volgende aandachtspunten:

- overeenstemming met doelstellingen en programma van de oorspronkelijke opleiding(en);
- overeenkomst: omschrijf ieders inbreng in de gezamenlijk georganiseerde opleiding, geconcretiseerd op het niveau van het opleidingsprogramma; specificeer de gezamenlijke organisatie van (i) onderwijs- en studieactiviteiten, (ii) onderzoek, (iii)

dienstverlening, en (iv) infrastructuur personeel (waaronder detacheringen) (art. 95 SD);

- geef hierbij duidelijk de toetredende instelling aan en vermeld of deze de opleiding zelf reeds aanbiedt;
- geef de administrerende instelling op en geef duidelijk aan waar de opleidingsonderdelen zullen georganiseerd worden (mobiliteit staf of student)
- impact op de kwaliteit van de opleidingen (wordt door de gezamenlijke opleiding ingespeeld op de aanbevelingen of kritieken van de visitatiecommissies, hoe wordt de kwaliteit van de opleiding gewaarborgd?, etc.);
- geef de aanwezige en geplande onderwijs- en onderzoekscapaciteit in het desbetreffende studiegebied of cluster van studiegebieden; met vermelding van zwaartepuntvorming, centers of excellence, etc.

Indien het een samenvoeging van bestaande bachelor- of masteropleidingen binnen een studiegebied of over studiegebieden heen betreft

Motiveer de gevraagde wijziging:

- omschrijf de inhoud en de organisatie van de samengevoegde opleiding: daarbij dient aangetoond dat de doelstellingen en de beoogde leerresultaten van de samengevoegde opleiding niet substantieel verschilt van de oorspronkelijke opleidingen;
- geef daarom aan in welke mate de samengevoegde opleiding verandert t.o.v. de nu aangeboden opleidingen;
- geef aan hoe de samenhang en transparantie van de benamingen gegarandeerd wordt;
- geef aan dat de taalvereisten voor de opleidingen van art. 91 van het Structuurdecreet van 4 april 2003 worden nageleefd;
- impact op de kwaliteit van de opleidingen: wordt door de gezamenlijke opleiding ingespeeld op de aanbevelingen of kritieken van visitatiecommissies?, hoe wordt de kwaliteit van de opleiding gewaarborgd?, etc.);
- geef de aanwezige en geplande onderwijs- en onderzoekscapaciteit in het desbetreffende studiegebied of cluster van studiegebieden; met vermelding van zwaartepuntvorming, centers of excellence.

4) Programma van de opleiding

Geef de thans geldende programma's van de opleidingen met de opleidingsonderdelen weer en vermeld daarnaast het voorgestelde door instellingen gezamenlijk aangeboden programma ofwel het binnen één instelling samengevoegde programma dat zal aangeboden worden bij invoering van de gevraagde wijziging, en geef hierbij expliciet aan welke wijzigingen in het programma worden aangebracht in het gezamenlijk georganiseerde programma of in samengevoegde opleiding en verantwoord deze wijzigingen.

BIJLAGE 7

Sjabloon 'Aanvraag uitbreiding studieomvang van opleidingen'

Erkenningscommissie Hoger Onderwijs Sjabloon aanvraag uitbreiding studieomvang van opleidingen
----

Modaliteiten van indiening

De aanvraag wordt gezamenlijk ingediend door alle instellingen die de betrokken opleiding aanbieden.

Aanvragen die betrekking hebben op de academische masteropleidingen van de hogescholen worden gezamenlijk ingediend door de hogescholen en de universiteiten die betrokken zijn bij de academisering van deze opleidingen.

Indieningsdata: uiterlijk 31 oktober 2011; 30 juni 2012; 30 juni 2013; 30 juni 2014.

De aanvragen dienen in papieren versie en tegelijkertijd elektronisch te gebeuren naar de onderstaande adressen in het vermelde aantal exemplaren:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel en per mailbericht aan het Departement Onderwijs en Vorming

Postadres: **(2 exemplaren)**

De heer Pascal SMET

Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

Hendrik Consciencegebouw

Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

Mailadres:

noel.vercruysse@ond.vlaanderen.be

In **tien papieren exemplaren** (t.b.v. leden Erkenningscommissie en experten) aan:

Voorzitter Erkenningscommissie hoger onderwijs

Prof. Dr. Jaap van Marle

p.a. Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Departement Onderwijs en Vorming

Erkenningscommissie Hoger onderwijs

Koning Albert II-laan 15 – verdiep 7 C 20

1210 Brussel

De elektronische aanvraag dient tegelijkertijd gericht te worden aan:

Beatrijs.craps@ond.vlaanderen.be

1. Identificatie van de indienende instellingen

Naam van de instellingen:

Adres:

Naam contactpersoon:

Telefoon contactpersoon:

E-mail contactpersoon:

(vak kopiëren naargelang het aantal mede-indienende instellingen):

Voor de opleidingen die geïntegreerd zullen worden in de universiteiten, wordt de aanvraag mee ingediend door de universiteiten die betrokken zijn bij de academisering van de opleidingen.

2. Algemene informatie

2.1. Aanvraag betreft de volgende opleiding:

2.2. Studiegebied waartoe de opleiding behoort:

2.3. Geef duidelijk aan of het een algemene aanpassing van de studieomvang betreft of dat de uitbreiding van de studieomvang beperkt blijft tot de oprichting van een master met een onderzoeksgerichte finaliteit. (Artikel 63quinquies van het Structuurdecreet).

2.4. Indien de uitbreiding van de studieomvang beperkt blijft tot de oprichting van een master met een onderzoeksgerichte finaliteit, geef een overzicht van de masteropleidingen die in het desbetreffende vakgebied een studieomvang van 60 studiepunten zullen behouden.

2.5. Indien het een algemene aanpassing betreft, geef een overzicht van de masteropleidingen die in het desbetreffende vakgebied stopgezet worden.

2.6. Geef een overzicht en beschrijving van de in dit kader opgezette samenwerkingsverbanden.

2.7. Geef een overzicht van de master-na-masteropleidingen/lerarenopleidingen die indalen.

2.8. Geef de startdatum van de master van 90/120 studiepunten. De opleidingen kunnen ten vroegste starten vanaf het academiejaar dat volgt op het academiejaar waarin de Vlaamse Regering haar beslissing genomen heeft. Motiveer in de aanvraag waarom de opleidingen in het voorgestelde academiejaar zullen starten.

3. Leerresultaten van de opleiding

3.1. Geef de leerresultaten van de master van 60 studiepunten.

3.2. Geef de beoogde leerresultaten van de master van 90/120 studiepunten, gedifferentieerd naar afstudeerrichting. Hierbij wordt aangetoond dat deze leerresultaten niet (langer) kunnen bereikt worden binnen de huidige studieomvang.

4. Programma van de opleiding

4.1. Geef het programma van de opleiding van 60 studiepunten.

4.2.1. Indien het een uitbreiding naar 120SP betreft: Geef het programma van de opleiding van 120 studiepunten. Bij de beschrijving van het programma komt de structuur, zoals bepaald in artikel 63ter Structuurdecreet, duidelijk tot uiting:

4.2.1.1. De vakinhoudelijke vorming betreft 90 studiepunten en kan een differentiatie bevatten naar verschillende specialismen;

4.2.1.2. De gerichte opleidingscomponenten betreffen ten minste 30 studiepunten en zijn specifiek gericht op één of meer van de volgende finaliteiten:

1° onderzoeksgerichte finaliteit;

2° lerarenopleiding, waarbij een deel van de lerarenopleiding ingebouwd wordt als afstudeerrichting in de initiële master zoals bepaald in artikel 55octies, § 2 en § 3, van dit decreet;

3° finaliteit naar andere beroepen dan leraar (ev. via indaling master-na-master);

4° doorgedreven vakinhoudelijke specialisatie (ev. via indaling master-na-master).

4.2.2. Indien het een uitbreiding naar 90SP betreft: Geef het programma van de opleiding van 90SP dat de vakinhoudelijke vorming weergeeft met, indien van toepassing, een differentiatie naar verschillende specialismen.

4.3. Beschrijf de realisatie van de leerresultaten binnen het nieuwe programma. Hierbij wordt ook aangetoond dat er een objectief probleem van studeerbaarheid bestaat en dat de nieuwe studieomvang en opbouw van het curriculum de studeerbaarheid significant zal verbeteren.

4.4. Geef aan dat de kennisontwikkeling gebeurt in interactie tussen het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek binnen de relevante discipline(s).

4.5. Geef aan dat het programma aansluit bij de ontwikkelingen in de relevante wetenschappelijke discipline(s) door aantoonbare verbanden met actuele wetenschappelijke theorieën (geef duidelijk aan met welke instellingen en vergelijkbare masteropleidingen in nationaal en in internationaal verband de benchmarking heeft plaatsgevonden).

4.6. Toon aan dat de opleidingsomvang in de omringende landen voor vergelijkbare

opleidingen meer dan 60 studiepunten bedraagt.

4.7. Geef de elementen waaruit blijkt dat de internationale en nationale arbeidsmarkt kwalificaties van meer dan 60 studiepunten vraagt.

4.8. Geef de elementen waaruit blijkt dat de instellingen over de vereiste capaciteit en de kritische massa inzake academisch personeel en infrastructuur beschikken (eventueel door samenwerking met andere hogescholen en universiteiten).

5. Personeel en infrastructuur

5.1. Geef een overzicht van de bestaande en geplande personeelsbezetting (per financieringsbron, per personeelscategorie, uitgedrukt in aantallen en voltijdse equivalenten).

5.2. Geef een beschrijving van de bestaande en geplande onderwijs- en onderzoeksinfrastructuur om de uitbreiding kwaliteitsvol te kunnen realiseren (onderwijsruimten, onderzoeksruimten, bibliotheken,et.).

6. Financiële voorzieningen

6. 1. Geef een overzicht van de financiële voorzieningen indien bijkomende investeringen in personeel en infrastructuur (onderwijs en/of onderzoek) nodig zijn om de masteropleiding van 90/120 studiepunten aan te bieden.

7. Onderzoekers en onderzoekscapaciteit

7.1. Geef een kwalitatieve beschrijving van de onderzoekscapaciteit en internationale inbedding van de betreffende opleiding, waar mogelijk ondersteund door kwantitatieve gegevens.

7.2. Schetst een beeld van de bestaande en geplande zwaartepuntvorming aan de hand van een overzicht van de gemaakte en geplande afspraken tussen opleidingen over mogelijke specialisaties.

7.3. Schets de opleiding en begeleiding van beginnende onderzoekers (al dan niet binnen een gestructureerde doctoraatsopleiding).

7.4. Toon aan dat de opleiding in hoge mate zal leiden tot een uitstroom naar onderzoekslaanen. Geef daartoe:

7.4.1. Een overzicht van het aantal doctoraten (absolute en relatieve aantallen).

7.4.2. Een overzicht van de duur van de voorbereiding van het doctoraat (gemiddelde aantal jaren dat besteed wordt aan de voorbereiding van een doctoraat, zowel bij assistenten als bij bursalen); impact van de invoering van de onderzoekscomponent in de masteropleiding van 90/120 STP op het rendement van de doctoraatstrajecten; streefcijfer rendement.

7.4.3. Het streefcijfer van het aantal doctoraten, absoluut en relatief t.o.v. aantal masters.

8. Overige informatie

8. 1. Mogelijke andere relevante informatie, op eigen initiatief van de instelling.

In het Engels aan te leveren:

De naam van de opleiding.

De volledige punten 5,6 en 7.

Een beknopte samenvatting van de andere punten.